

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyezer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, április 1.

Mal számunk főbb közleményei:

- Választási mozgalmak.
- Csanádmegye új főispánja.
- A képviselőházi botrány vádlottjai.
- Öngyilkos budapesti nagykereskedő.
- A bankigazgató özvegye.
- Aláptalan hírek a beszűntetett lelkészfizetésekről.
- Tisza István aradi jelölt.
- Izgalmas főispánbeiktatás Temes megyében.
- Az ököritől borzalmak.
- Igérlet Áruház.
- Tarkaságok.

Arad képviselőjelöltje.

Arad, március 31.

Az aradi nemzeti munkapárt Tisza István grófot Aradváros képviselőjelöltjévé kiáltotta ki.

Az a lelkesedés, a mely ezt a határozatot a választók nagy tömegének, a közélet kiváló és érdemes embereinek jelenlétében hozta, mutatta, hogy milyen kevés ereje volt annak a támadás-özönnek, a meggyanúsítások sorozatának, a melyek az aradi nemzeti munkapárt szervezkedését az átellenes oldalról kísérték, s a melyek ép azt akarták meghiusítani, hogy aradon Tisza István gróf neve kerüljön a küzdelembe.

Nem a pillanatok hatása, eztenedők keserves tapasztalatai indították a polgárokat, a társadalom minden rétegéből és minden foglalkozásból valókat, hogy a nemzeti munkapárt-hoz csatlakozzanak. Látták, mit nyer az ország a jelszavakból, a könnyel-

mű ígéretek politikájából. Látták, mit hozott a kormány, a melyet egy önzésében utolérhetetlen többség alakított. Végigélvezte a meggondolatlanul előterjesztett, kellő hozzáértés nélkül, léhán megszavazott törvényalkotásokat. Azután gyönyörködhetett abban, hogy mint pazarolta ez a parlament, ez a többség az ország idejét a maga kanapé processzusainak, a maga hiúsági ügyeinek lebonyolítására. S a német közmondást új variációban alkalmazta rájuk: ennél rosszabb, hirhedtebb parlament már nem következhetik.

S mikor az az erős meggyőződés megfogant a komoly férfiak százai-ban, hogy ezen, az ország érdekében változtatni kell, s mikor ezek aszázak napról-napra új megértőkre találtak: akkor hidegen és érintetlenül hagyta őket a guny, a szitok, a gáncs és a lekicsinylés. Nem bántotta őket a csufolódás, hiszen ez a fegyver mindig a támadók erőtlenségéről tesz bizonyosságot. Nem állította meg utjokat a gáncs; erős akarattal mentek előre, meggyőződésük vitte őket s ez könnyen átlépett az apró göröngyökön. Nem olcsó népszerűséget keresett, de higgadt, felnőtt lelkeket, akiket a felvilágosítás szavaival hódított meg.

A pártértekezletek nap-nap után beszédes jelei voltak ennek a hódításnak. A hívó szóra, minden kényszer nélkül — sőt a lebeszélésnek, vissza-

tartásnak erős kísérletével küzdve — a város minden kerületében nagy számmal buzdultak fel a polgárok és kínálták oda a maguk erejét, a maguk lelkesedését segítségül a párt-szervezés munkájához, a győzelem biztos kilátásainak megszerzéséhez.

Ma már erről lehet szólni. Olyan siker kísérte a szervező munkát, a megtízható, egyenes férfi-lelkek olyan tömege nyilatkozott meg a propaganda során a nemzeti munkapárt mellett, hogy ezek alapján a választás kilátásait a maga javára számíthatja ez a párt.

És azok után, hogy a győzelemnek ilyen alapos reményeit szerezte meg, a párt ma nyugodtan, aggódás nélkül való örömmel jelölhette Tisza István grófot. Mert attól a perctől kezdve, hogy Tisza jelöltségének szerencsés, az aradiak által eléggé meg nem becsülhető gondolata fölmerült, a pártvezetők tisztában voltak azzal, hogy Tisza István gróf nevével csak győzni szabad; hogy ezt a nagy nevet, Magyarország legnagyobb élő politikusának az egész művelt külföld előtt ismert és tisztelt nevét csak akkor viheti a küzdelembe, ha a zászló mögött a hívek oly hatalmas, lelkes dandárát tudja, a mely a sikert ki fogja vivni. A mely nem fogyhat, meg nem változhatik, meglepetést nem hozhat, mert abban férfiak vannak, akiket az érett megfontolás hozott egybe, s a kiknek példája csak szaporíthatja a pártot.

Boldogság.

Írta: Mandel Viola.

A házmesterék ajtaja mellett lakott a mosolygós képű, kerek, csópp kis öreg asszony. Rózsás arca, sima bőre, szinte meghazudolni látszottak szép fehér haját, mely divatos, elegáns frizurában fésülve viszont éles ellentétet képezett száraz, agyonfoltozott, szinehagyott ruházatával.

Oh, mert a divatos frizura, a fodrásznő a szegény emberek egyetlen legnagyobb luxusa. Mennyi teljesíthetetlen vágy, hány megvalósíthatatlan kívánság nyer megtestesülést egy-egy divatos „schopi“-ban, szép frizurában.

És bár ez a fodrásznő-kultusz nagyon, nagyon nehezére esett a mi kis öreg asszonynak, mégis sokt hozzá hasonló szegény ördög módjára — inkább lemondott egy-egy meleg ebédről, inkább járt hónaspokig elnyűtt cipőben, csak a fodrásznő, a divatos frizura legyen meg.

— Istenem, hiszen valamiben csak mindenkinek ki kell tombolnia azt a bizonyos kis fölösleget — ami pedig a kis öreg asszonyban — sok volt.

Gyermektelenül, özvegyen tengődött nevetésgészen csekély kis penziójából és egy két gazdag rokon még csekélyebb havi segélyéből. De azért ő szép életet élt.

Az a szobának nevezett kis lyuk és pici konyha, melyben lakott, úgy ragyogott a tisztaságtól, mint a tündérkirály kristálypalotája. És ha a sok fáradság és tisztogatás után dél-

ben végigtekintett művén, az arca ragyogott, boldog volt, boldogabb, mint egy fejedelem, ha végigtekint birodalmán. Ettől a perctől fogva aztán egész nap a konyhában maradt. Onnan nézte, nézegette egy hívő áhítatosságával a tulajdonosán besötétített szobát, mely szentély volt neki. A világot be nem lépett volna oda egész délután, nehogy sárfolt essék a padlón, vagy összehuzódjék a sokszínű szövetmintákból összevarrogatott szőnyeg.

Oh, mert ezek a minták, melyeket valamikor egy mondaine dobhatott félre azzal az elégedetlen sóhajjal, hogy nem találja meg közöttük azt a nűanszot, melyet keresett — ezek a minták hivatást töltöttek be a kis öregasszony életében. Hát még a kifényesített kűszőb, a csillogó rézedények a falon, a cifra papirlegyzők a szobában, a színes poharak és diszes kávécsuprok a pohárszékeken! Mindegyik egy-egy művészi szenzáció az ő lelkének, melyben valamely ábrándja valósul meg.

Csak látni kellett, hogy rongyait — melyekben egy csepp porsem sem volt — minden reggel minden oldalról mennyi szeretettel söpörgette le, mennyi kéjes nyugalemmal foglalkozott velük és megérthették, hogy ez az asszony boldog volt.

Oh, mert a kűszőb kicsillagozott pléhpántjában lehet úgy gyönyörködni, mint egy Rafael-képben és a pici szoba nagyobb egy hatalmas palotánál, ha minden sarkához emlék fűz hozzá!

Hiszzen mindegy az, hogy miben éljük ki magukat! Csak szeretni és gyönyörködni tud-

junk. A kis öreg asszony pedig tudott. És szép, színes, meleg életet élt. Az a szűk kör, melyben mozgott, eseményekben is gazdag volt az ő fogékony lelkének. Mert ha a gondnok igazságtalanul korholta a felügyelőt a piszkos lépéscsúrt, vagy ha gyerekek minden tilalom dacára papirdarabokat dobáltak le az emeletről az udvarra, nagy forradalmat idézett elő a kis világban. Forradalmat, melyben az igazság hangja, naiv axiomákban és hamis közmondásokban talál utat. Mert bámulatos az, hogy a primitív emberek a dolgok száz oldalának csak egy momentumát látván megvilágítva, milyen elkeseredetten makacsul hisznek a saját igazságukban — egy igazságban — pedig sok van. Mikor aztán a kedélyek újra lecsillapodtak, eldeglétek tovább esenedesen, változatos egyformaságban. Csak a vasárnap délután képezett kivételt. Ilyenkor, mikor mindenki sétálni ment, a házmesternek kiült a kis öreg asszony a kapu elé és nézték az arra menőket — beszélgettek. Majdnem mindig az öregasszony beszélt, majdnem mindig — a gazdag rokonokról, szeretettel, büszkén, szinte extázisban. Így ünneppon, egészen velük élt képzeletben. Csodálta, bámulta, szerette őket és jaj volt annak, aki valamit mert ellenük mondani.

Egyszer is egy ilyen szép vasárnap délután volt, mikor éppen azt beszélte, hogy a sógornője, a nagyobbik leánya, a Linci kis asszony zongoraórájáért öt forintot fizet egy mesternek — éppen ebben a percben — esoda történt.

Ebben a tudatban, ünnepi színek között jelölte ma Tisza István grófot Arad képviselőjelöltjévé, s ebben a tudatban kéri föl Tiszát a jelöltség elfogadására. Nagy mozzanat volt ez, a melyre örömmel fog ez a polgárság visszaemlékezni. Nemesak abban az órában, a mikor a győzelem fogja a küzdelmet koronázni, hanem később, a mikor a parlamenti megbízás révén egyre erősebb lesz a kapcsolatok Magyarország nagy államférfia és egy nagy jövőre hivatott, hatalmas törekvésektől hevitett, kulturájában és gazdasági életében egyaránt vezető szerepre illő magyar nagyváros között.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Az aradi kerület román választópolgárait Vácán Traján lelkész, mint pártelnök, Boku Szevér, mint alelnök, Moldován József titkár április 7-ére, a Casa Nationale helyiségébe értekezletre hívták össze, hogy az aradi képviselőválasztások ügyében állást foglaljanak.

A román nemzetiségi párt aradmegyei bizottsága a választásokra jogvédő bizottságot alakított, hogy az a választási mozgalmak során a nemzetiségi pártot ért sérelmek ügyében gyorsan intézkedjék. A bizottság elnöke Marsieu Jusztin dr. aradi ügyvéd.

Az aradi Tribuna azt a hírt közli, hogy a facseti kerületben a kormány hivatalos jelöltje Babes Emil dr. lesz, akinek nevét tudvalevően a mérsékelt román nemzetiségi párt tervével kapcsolatosan emlegették. Babes a Khuenkormány programját magáévá tette. A hír ép annyira megerősítésre szorul, mint a kerületre nézve a múlt héten megjelent kombináció, a mely szerint a kormány hivatalos jelöltje Hentz Károly lenne. Nagy pártja van Nemess Zsigmond dr.-nak is.

Az ujszentannai kerületben a román nemzetiségi párt szintén állít jelöltet, akinek személyét legközelebb állapítják meg.

A máriaradnai nemzeti munkapárt április hó 3-ikán, vasárnap délelőtt 10 órakor Máriaradnán képviselő jelölgyűlést tart. (Mondorlak—Radna között külön motor vonat, Ilyó, Soborsin, Radna között a reggeli vonathoz csatolt külön kocsik állnak rendelkezésre.)

A főváros II. kerületének szabadelvű polgárai által Berzeviczy Albertnek felajánlott jelöltséget ez utóbbi elfogadván, a választók egy részének jelöltje, Lendl Adolf dr. minden valószínűség szerint vissza fog lépni a jelöltségtől és Berzeviczy lesz a munkapárt egyedüli jelöltje a kerületben. — A III. kerület függetlenségi párti választópolgárai bevárják Visontai Soma dr. visszaérkezését az ungvári beszámolóról és vasárnap fogják neki felajánlani a kerület jelöltségét. Amennyiben Botzenhardt volt képviselőnek egész pártja támogatni fogja Visontai jelöltségét, ez esetre az óbudai mandátumért Heltai Ferenc munkapárti és a függetlenségi jelölt közt erős küzdelemre van kilátás.

A főváros VII. kerületében Eötvös Károly érdekében körleveleket küldenek szét. Ezenek a felhívásnak az eredménye minden várakozást felülmúl. A választók százával küldik be a körlevélhez mellékelt levelezőlapot, amelyen kijelentik, hogy Eötvös Károlyra fognak szavazni. A közhangulatot különben frappánsan jellemzi, hogy egy VII. kerületi nagyiparos ötezer koronával járult hozzá az ugynevezett alkotmányos költségek fedezéséhez.

Désről jelentik: A dési nemzeti munkapárt köre Monbach Sándor pártelnök kezdeményezésére kedden este rendez összejöveteleket tart és a választásokra vonatkozólag értekeznek. A hangulat a nemzeti munkapártra kedvező, más irányú csoportosulás még eddig sehol sem észlelhető.

A szeghalmi függetlenségi és 48-as gazdapárt a gyomai választókerületben képviselőnek Makai Márton dr. szeghalmi lakost jelölte. Ellentetele Fabry Károly volt orsz. képviselő.

Esztergomból táviratozzák: A mai főispáni beiktatási ünnepély után Kálmán Gusztáv államtitkárt a kerület képviselőjévé jelölték.

Miskolcra táviratozzák: Az északi választókerület Lipcsei Adám fővárosi szerkesztőt jelölte.

lassan könyvek tolultak a szemébe — sirt . . . hallgatott . . .

A csend kellemetlen volt a jelenlevőkre, azért a sógor hamarosan megtörte:

— No jó, jó! Ne érzékenykedjél. Nem szeretem az efféle jeleneteket. Tudjuk ugyanis, hogy hálás vagy.

A kis öreg asszony e szavakra fölébredt. Bátorságot kapott. És amit öt perccel ezelőtt még nem mert volna, most remegve kimondta:

— Nem tehetem. Ne haragudjatok. Mindent, csak ezt nem. Nem lehet.

A sógor és sógornő összenéztek, majd esodálkozással vegyes megvető pillantásokat löveltek a kis öreg asszonyra, ki e pillantások alatt — még kisebb lett.

Előbb nem találtak kifejezéseket, aztán fájó szavakat dobáltak a szegény öreghez. — Nem értették. — Nem esoda. Nagy ellentétek álltak itt egymással szemben.

Egyfelől az élet e kis művésze illúzióhoz való végtelen szeretetében és ragaszkodásában, másfelől az élet e dilettánsai semmit meg nem értő méltatlankodásukban.

Ezek az üreslelkűek, kik léha ambíciók és hamis örömök utáni hajszában kielégítetlenül lézengve, nem ismerik meg és nem értik meg az élet igazi szépségeit.

Ők nem tudják, hogy mindenkinek — egy egész élet kell.

Még egy pár heves szó — és a kis öreg asszony megsemmisülten távozik.

Az ottmaradtak pedig megegyeznek abban, hogy a szegény emberek halátlanak, nem érdemes rajtuk segíteni.

Es a mai naptól fogva — megvonták tőle a havi segélyt.

A képviselőházi botrány vádlottjai.

Befejezték a nyomozást.

Átvirati tudósítás.

Arad, március 31.

A fővárosi rendőrség mára idézte be a március 21-én történt képviselőházi botrányban terheltként szereplő volt képviselőket. Idézést kaptak: Zakariás János, Eitner Zsigmond, Markos Gyula, ifj. Madarász József, Beck Lajos és Hoffmann Ottó. Zakariás János, aki Brassóban időzik és ott vette át az idézést, azonnal válaszolt rá. A brassói rendőrség útján a budapesti rendőrséghez beadványt intézett, melyben többek között ezeket írja:

„A március 21-én a parlamentben történt eseményekkel összefüggésben álló ügyben kijelentem, hogy a vallomástételt megtagadom, mert az események a parlament ülésének folyamata alatt történtek, amit tettem, mint képviselő tettem és így eljárásomért a mentelmi jog szabályai szerint csak a parlamentnek vagyok felelős.”

A főkapitányság ezt vallomásnak veszi és ennyivel beéri, mert nincsen módjában, hogy a terheltet vallomástételre kényszerítse.

Megjelentek délelőtt a rendőrségen Beck Lajos, Eitner Zsigmond, Hoffmann Ottó, ifj. Madarász József és Markos Gyula. Tóth János rendőrkapitány előtt egyenként szó szerint a következő kijelentést tették:

— A képviselői mentelmi jog súlyos megsértését látom abban, hogy a rendőrség ebben az ügyben kihallgat, s miután ez ellen tiltakozom, kijelentem, hogy a felhozott vádakra konkrét nyilatkozatot nem teszek, mert mint az országgyűlés volt tagja azért, amit a Házban mondtam és tettem, csakis az illetékes országgyűlés által vagyok felelőségre vonható. Ha azonban a magyar bíróság előtt védekezésre kényszerítettém, a rendelkezésemre álló bizonyítékokkal igazolni fogom az ellenem emelt vádak alaptalanságát.

A főkapitányság ma délután a következő hivatalos jelentést adta ki:

A képviselőház 1910. március 21-én tartott ülésén elkövetett bűncselekmények nyomozása befejezéséhez közeledvén, a rendőrség a mai napra beidézte Zakariás János, Beck Lajos dr., Eitner Zsigmond, ifj. Madarász József, Markos Gyula és Hoffmann Ottó volt országgyűlési képviselőket terheltként való kiballgatásuk végett.

Az utóbbi öt, volt képviselő a főkapitányságon megjelent és vallomásukat jegyzőkönyvbe foglalták. Zakariás egy tanuk által aláírt nyilatkozatot küldött Brassóból, amelyben kijelenti, hogy az események a parlamenti ülés folyamata alatt történtek s amit tett, mint képviselő tette, eljárásáért a mentelmi jog szabályai szerint csak a parlamentnek felelős és így a vallomástételt kénytelen megtagadni. Miután a büntető perrendtartás 133. és 134. szakaszai aként rendelkeznek, hogy a terheltet vallomástételre kényszeríteni nem lehet és amennyiben vallomást tenni önként nem kívánnak, csak a védelemtől fosztják meg magukat, a rendőrség nevezettek kihallgatás végett leendő elővezetését mellőzte, mivel ily kényszer-szabály alkalmazása az adott körülmények között a nyomozás szempontjából teljesen felesleges. A többi terhelt volt képviselő által védekezésük során hivatkozott és meghallgatni kért tanuk kihallgatását a rendőrség holnap fogja megkezdeni.

Észre sem véve közeledtét, egyszerre csak egy livrés inas, az előkelő sógorék livrés inasa áll előtte. Nem volt káprázat. Valóság volt. Szólt is hozzá. Üzenetet hozott a nagyságos asszonytól, hogy mindjárt menjen oda, mert sürgős megbeszélési valójuk van vele.

Ment. Sietett. Izgalmában alig köszönt — szinte repült. Csak egy pillanatra állt meg, mikor ablaka mellett elhaladt. Egy szeretetteljes tekintetet vetett a redőny gyönyörű csipkéire, melyek oly remekül hatnak kívülről — aztán tovább sietett. Nem gondolkozott, hogy miért is hívják, csak érezte, hogy valami nagyszerű lehet — mert onnan csak valami nagyszerű jöhet.

Egy kis félóra mulva trémázva nyitott be a fényesen berendezett hálószobába, melynek chaiselongueján a sógornő hevert, mellette egy széken — a férje. Látszott, hogy családi riadás után vannak. Amint belépett, a sógor, mióta egy hős és nemes tettet viune véghez, tüntetőn — elébe ment, leültette; a sógornő pedig nyájas és leereszkedő üdvözlés után megszólalt:

— Kedvesem, idegeim tulságosan ki vannak merülve ahhoz, hogy társadalmi kötelességeim mellett háziasszonyi teendőimnek is eleget tegyek. Férjemmel úgy határoztunk, hogy téged kérünk föl, költözzél hozzánk és lásd el helyettem a háztartás gondjait és teendőit. Reményilem, örömmel fogadod ezt az ajánlatot és nem utasítod vissza e csakély szíveséget. Hiszen mondanom sem kell, mennyivel fényesebb élethez jutsz ez által a mostaninál.

A szegény kis öreg asszony elszédült. A szíve összeszorult. Egyetlen tiszta érzése sem volt — csak fájt — nagyon fájt. — Lassan,

Csanádmegye új főispánja.

Jakabffy István beiktatása.

Távirati tudósítás.

Makó március 31.

Csanád vármegye új főispánját, *Jakabffy Istvánt*, ma iktatták be állásába s tekintve, hogy a függetlenségi párt a legutóbbi közgyűlésen kimondta a „nem iktatást”, a mai installáció iránt országszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg. Hiszen *Justh Gyula* vármegyéjéről van szó.

Az elmúlt rövid pár év alatt nagyot változott a világ sorja. A híres ellenállásnak nyoma sincs ma már: iktatott *Justh Gyula* vármegyéje. Igaz, hogy külső ünnepélyességek mellőzésével, de azért sok bensőséggel ment végbe *Jakabffy* mai installációja s ha hiányzott is a bizottság függetlenségi párti része, zsufova volt a nagyterem azokkal, akik rokonszenvvel fogadták *Jakabffy* kinevezését.

Jakabffy tegnap este érkezett Makóra. A vasutnál az alispán kocsija várta.

A mai beiktató 10 órakor kezdődött meg. A 200 tagból álló bizottságnak 70 tagja jelent meg, ezenkívül akkora közönség, hogy a nagyterem zsufolásig tömve volt.

Hervay István alispán nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést. Ismertette a főispáni kinevezést s indítványozta, hogy a kinevezett főispánt az eskütételre küldöttség hívja meg. A küldöttség elnökeül *Mesko Sándor* dr.-t, tagjaiul *Návay Tamás* volt főispánt, *Madzsar Gusztáv* főgimnáziumi igazgatót, *Urbán Péter* birtokost és *Kovács Sándor* dr. apátfalvai plébánost kérte fel az alispán.

Pár perc múlva zugó éljenzés között lépett be *Jakabffy István* a terembe. Magas termetű, nyílt tekintetű, fiatal ember az új főispán, aki első megjelenésével megnyerte a jelenlevők rokonszenvét.

Tarnay Ivor főjegyző állt a főispán elé s igazán értékes, szép beszéddel fogadta a tisztikar nevében. Hivatkozott arra, hogy a tisztikar mindig a közönség érdekét munkálja s ebben mindenkor hűséges, odaadó támogatói voltak a főispánok, akik mindig becsületben, tiszteletben tartották az önkormányzatot, meghallgatták az ellenvéleményt, meg is becsülték s csak így lehetett a kis Csanádmegyéből nagy vármegye.

A tetszéssel és éljenzéssel fogadott beszéd után az eskümintát mondta elő a főjegyző, azután az új főispán a közönség felé fordulva, elmondta székfoglalóját. A beszéd alig tartott tíz percig. Tömör, rövid mondatokban adta elő, hogy munkára hívták fel az ő küldői s ő vállalkozott rá. Azt hiszi, hogy ezzel szolgálatot tesz a hazának, különösen pedig Csanádmegyének. Tudja, hogy előre bizalmatlanságot mondtak ki vele szemben, de ő bizik benne, hogy rövid időn belül megváltoztatja ezt a véleményét. A közönség javára kíván dolgozni s ha majd látni fogja ezt a törvényhatóság, akkor kéri hozzá a jóakaratu támogatást.

Hosszantartó éljenzés felelt a főispán szavaira s *Návay Lajos* dr. valóban a jelenlevők egyérmű gondolatának adott kifejezést, amikor biztosította az új főispánt, hogy minden közjóra irányuló munkájában maga mellett fogja találni a törvényhatósági bizottságot. A gyönyörű beszéd után percekig ünnepelték *Návay Lajost*.

Kayser Lajos prépost indítványára a beszédeket jegyzőkönyvbe iktatják; az új főispán *Török Gyula* közigazgatási gyakornokot és *Balku Dénes* végzett joghallgatót tb. aljegyzőkké nevezte ki.

Gyűlés után a küldöttségeket fogadta a következő sorrendben: A vármegye tisztikarát *Hervay István* alispán, a római kath. klerusét *Hoffmann János* földéaki plébános, főesperes, a makói ág. ev. hitközségét *Draskóczy Ede* lelkész, az izraelita hitközségét *Kecskeméti Armin* dr. főrabbi vezetésével. Tisztelegtek még: A kir. járásbírósiság tisztviselői *Chamilla Antal* kir. járásbíró, a pénzügyigazgatóság *Szilvássy Alajos* kir. tanácsos, Makó város *Galambos Ignác* polgármester, a mezőhegyesi ménésbirtok *Jankovich Lőrinc* igazgató, a községi jegyzők *Faludy Károly* elnök, a megyei kórház *Dózsa Lajos* dr. főorvos és Apátfalva község küldöttsége *Thaisz Géza* főszolgabíró vezetése mellett.

Délben ebéd volt a Vogel szállóban, amelyen 80-an vettek részt s számos felköszöntő hangzott el az új főispánra.

Az utazó politika.

Khuen Bécsbe készül. — Justh Gyula kortes-uton.

Távirati tudósítás.

Arad, március 31.

A politika vezetői részben már vonatra ültek, részben pedig utazás előtt állanak. *Khuen* nemsokára Bécsbe megy, *Tisza* Geszt és Budapest között közlekedik, *Justh* pedig agitációs körúton van.

A mai napon több főispáni installáció volt.

Mai hireink ezek:

Tanácskozás Khuennél.

Mint a „Bud. Tud.” jelenti, *Lukács László* és *Hieronymi Károly* miniszterek ma délelőtt tíz órakor fölkeresték *Khuen Héderváry* Károly gróf miniszterelnököt és hosszabb ideig tanácskoztak vele.

A kormányelnök a választásokról.

Egy hírlapírónak *Khuen* gróf miniszterelnök a terveiről ezeket mondta:

— A választások előkészítése adja a legnagyobb munkát. Ez sok dolgot ad és sok helyütt nem vagyunk még rendben. Nem is hiszem, hogy a három hónapos terminust megrövidíthetnék. Körülbelül *junius első felében lehet tehát csak a választás.*

— Nincsen elég jelöltjük? — kérdi a hírlapíró.

— Van is, meg nincs is; — felel *Khuen*. — Ez csodálatos dolog. Egész sora van az olyan kerületnek, ahol az ellenzéknek semmi chance a. Ezt az odaváló ellenzékiek is beismerik. És mégsem akad alkalmas ember, aki kormánypárti programmal fölvegye a harcot. Mintha még mindig nem biznának eleget az új alakulatban. Pedig...

— És a központból nem küldhetnek oda embereket?

— Na igen, de hát mégis csak jobb a helyi ember, akit ismernek. Aki a kerületekben régi szabadelpvűpárti ember van, az nem igen tartott fenn kontaktust az elmúlt néhány esztendőben. Az újakat, a fiatalokat pedig nem ismerik.

— Eszerint a tegnapi minisztertanács nem állapította meg még a választások terminusát?

— Oh, idáig még nem jutottunk, — mondja *Khuen*. — Különbben is erre még van időnk. Hiszen ráérünk a választások kiírásával május 10-éig. És hol van az még!

— Excellenciád tehát most nem is tesz jelentést ő felségének a választások dolgáról?

— Egyáltalán nem is tudnék most miről jelentést tenni ő felségének. *Egyelőre nincs még megállapítva, mikor megyek Bécsbe. A legközelebbi napokban aligha megyek.*

Főispáni installációk.

Ujvidékről jelentik: Ma délelőtt ment végbe *Ujvidéken* máteházi *Matkovics Béla* főispán ünnepies beiktatása. Az új főispán 30-án este érkezett különvonaton *Ujvidékre*. A vonatonál a városi tanács, az összes egyesületek és a polgárság százai fogadták. A főispán és kísérete több mint száz kocsin rogozott be a fellobogozott és kivilágított utcákon át lakására, ahol a polgárság fátylászmenettel tisztelte meg. A fátylázat a város virilistái és a polgárság előkelőbbjei vitték. *Horváth Géza* dr. tb. ügyész nagyobb beszédben üdvözölte a főispánt. A fátylászmenet után mintegy 400-an jelentek meg az ismerkedési estélyen. Ma délelőtt ünnepi mise volt a utána a városi disz- közgyűlés, amelyen a főispánt hivatalába ünnepiesen beiktatták. A főispán programbeszédje az összes bizottsági tagoknál egyhangú helyeslésre talált. A törvényhatóság nevében a magyarok részéről *Molnár Hugó*, a szerbek részéről *Vivics Márk* tolmácsolta a legmesszebbmenő bizalmat. A közgyűlés után a törvényhatóság területén lévő összes testületek tisztelegtek a főispán előtt. Délben 700 terítékű banket volt. Ma este a várost ünnepiesen ki fogják világítani. Az új főispán mai ünnepies beiktatása bizonyítja, hogy *Bács megye* választóinak nagy többsége a nemzeti munkapárt táborában áll. — Egy *Justh* párti könyvismertető jelentése szerint az új főispán ellen a függetlenségi erők erősen tüntettek és a rendőrség többeket letartóztatott.

Zilahról táviratozzák: *Péchy Imrét*, *Szilágyvármegye* új főispánját ma iktatták be hivatalába fényes ünnepségek keretében.

A Nemzeti Társaskörben.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Társaskörben ma este is számosan jártak fenn. Megjelent *Tisza István* gróf is, aki azonban még az est folyamán Gesztre utazott. Hétfőn *Tisza* gróf állandó tartózkodásra *Budapestre* fog utazni.

Justh Gyula körúton.

Ungvárról táviratozzák: *Justh Gyula* ideérkezése alkalmából a függetlenségi párt részéről nagy ovációban részesült. *Justh* beszédet tartott, melyben hevesen támadta *Khuent*, akit „nemzetrontó”-nak nevezett. A képviselőházi botrányról *Justh* azt mondotta, sajnálatos, hogy megtörtént, de érthető, mert akadtak egyesek, akik a nemzet jogait le akarják tiporni. Végül hangoztatta, hogy az általános titkos választói jog hive lesz, volt és marad.

Obstrukció a horvát országgyűlésen.

Zágrábról jelentik: A horvát országgyűlés ma tartott ülésén számos kiadatási kérést olvastak fel. A kikért képviselők száma oly nagy, hogy az összes pártok e kiáltásban törek ki: *Hiszen ez az egész tartománygyűlés!* (Derültség és zaj.) A tiszta jogpártiak ezután 19 sürgős indítványt terjesztettek elő. (Felkiáltások a többségen: *Hiszen ez obstrukció!* Ez a választói reform ellen irányul!) *Horváth* dr. szót kért a napirendhez és azt bizonyítja, hogy a házszabályok szerint a sürgős indítványok mindig napirend előtt tárgyalandók. Az elnök ezzel szemben az eddigi gyakorlatra hivatkozva, kijelenti, hogy a sürgős indítványok csak a napirend elintézése után tárgyalhatók. Ebből hosszabb házszabályvita támadt, amelynek során többször került összetűzésre a dolog a többség és a tiszta jogpárt között. *Horváth* dr., *Vuk Kiss* dr. és *Frank Vladimir* dr. a tiszta jogpárt nevében azt erősitgetik, hogy a házszabály értelmében a sürgős indítványokat azonnal tárgyalni kell. *Frank* dr. beszéde már maga obstrukciós szónoklat, mert több, mint egy óráig tart. *Frank* dr. a többség sürű közbeszólásaitól zavarva még órák hosszat folytatta beszédét.

Öngyilkos budapesti nagykereskedő.

Az idegbaj halottja.

Távirati tudósítás.

Arad, március 31.

Ma délelőtt tíz órakor **Mössmer József** budapesti vászonnagykereskedő agyonlőtte magát. Ez a hír nagy feltűnést kelt, mert **Mössmer József** nevét nemcsak a fővárosban, hanem Magyarország egész kereskedői világában ismerték. A Koronaherceg-utca 12. számú házban van az üzlete, nagy, széles összeköttetésekkel bíró vászonkereskedés.

Mössmer József — noha már ötvennyolc éves volt — még mindig önmaga vezette üzletét. Erős, izmos, egészséges öreg ur benyomását tette. Az üzletben mindig talpon volt és élénken osztogatta rendeleteit.

Ma reggel, mint rendesen, már félnyolc órakor az üzletben volt. Az alkalmazottak semmi különöset nem vettek rajta észre. Az egyik irodakísaszonynak még jókedvűen oda is szólt:

— No, hogy aludt, nagysád?!

Megérkezése után az irodába ment, ahol sokáig irt, számolt és forgatta az üzleti könyveket.

Fél tíz óra után kijött az irodahelyiségből és a raktár felé tartott, amely az üzlethelyiség udvari részét foglalja el. Mikor végig ment az üzleten, látták, hogy néhányszor megsimogatja a homlokát. De ebből semmi rendkívüli nem következett, mert tudták, hogy a főnöknek gyakran fáj a feje.

A raktárba érve, körülnézett. Egy szolgálatteljesítő ott. Erre rászólt, hogy menjen ki.

— Egy pohár vizet hozzon, — mondotta neki, — de sokáig folyassa a csapot, mert én a jéghideg vizet szeretem.

A szolgálta távozott és **Mössmer József** egyedül maradt.

A következő pillanatban az üzlethelyiségben gyöngye durranás hallatszott.

— Mintha löttek volna! — jegyezte meg a könyvvezető.

Ugyanabban a pillanatban valaki kereste a főnököt, mire **Braun József** segéd bement a raktárba. Mikor kinyitotta az ajtót, gazdáját a padlón elterülve látta. A kezében revolvert szorongatott, míg a halántékából gyöngy szivárgott a vér.

A segéd kiáltására többen beszaladtak és felemelték az eszméletlen állapotban levő embert és egy pamlagra fektették.

Mössmer nem nyerte vissza többé az eszméletét s mire az orvos megérkezett, halott volt.

Csakhamar a rendőrség emberei is megérkeztek, akik megállapították, hogy öngyilkosság esete fog fenn.

Hogy nem pillanatnyi felindulásban követte el tettét **Mössmer**, abból is következtethető, hogy holtteste mellett nyitott levelet találtak, amelyben megható hangon bucsuzik feleségétől és két felnőtt fiától: a 27 éves Páltól és a 25 éves Józseftől.

A felesége az **Andrássy-ut** 45. szám alatt levő lakásán volt, amikor a gyászos esetről ki-méletesen értesítették. Az urinó elájult, amikor férje tragikus végéről értesült.

A Koronaherceg-utca 12. számú ház előtt hatalmas néptömeg verődött össze, amely természetesen élénken érdeklődött az öngyilkosság okairól.

A gyászba borított család körében az a

főfogás, hogy a *tulfeszített munka adta a kezébe a fegyvert*. Egy másik verzió szerint, alaptalan pletykákat terjesztettek az öreg urról. Azt beszélték, hogy szerelmes egy nála alkalmazott gépirókisasszonyba, — a ki menyasszonysorban volt — s e miatt sok kellemetlensége lett volna.

Ezek a minden alapot nélkülöző híresztelések annyira elkésértették volna **Mössmert**, hogy halálra szánta magát.

Egy éjjel érkezett hír határozottan megcáfolja azt, mintha **Mössmer** a pletyka miatt lett volna öngyilkos. A jelentés szerint a kereskedőt nemrég szélütés érte és félt, hogy újabb baj szakad rá. Ettől való félelmében lett öngyilkos.

Tisza István aradi jelölt.

Az aradi munkapárt gyűlése. — Monstre küldöttség Budapestre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Hiábavaló volt tehát minden kicsinyítés, gunyolódás, alantas gánctevés, hogy az aradi nemzeti munkapártot eltérítsék **Tisza István** jelölésének nemes szándékától. *Ma délután hat órakor megtörtént Tisza gróf aradi jelöltetése*. A Központi-szálló nagyterme teljesen megtelt választópolgárokkal, akiknek soraiban Arad legelőkelőbbjei, — s a társadalom vezetői közül — sokakat láttunk. Az az őszinte lelkesedés, amely a mai jelölő gyűlésen megnyilvánult, kétségtelenné teszi, hogy a harc eredményes lesz.

A gyűlésen, miután kimondották **Tisza gróf** jelölését, elhatározták, hogy monstre küldöttség megy a fővárosba s följárja **Tiszának** az aradi mandátumot. A nagy deputáció, amely egy külön vonatot tölt meg, e hónap 9-én reggel indul el.

A nagyjelentőségű gyűlésről itt adjuk részletes tudósításunkat:

(Ki legyen a jelölt.)

A Központi-szálló nagyterme már délután hat óra előtt zsúfolásig megtelt választópolgárokkal. Több százra menő közönség lelkes éljenzése fogadta **Nesnera** Aladár pártelnököt, midőn szólásra emelkedett.

— Mint az aradi nemzeti munkapárt elnöke — ugymond **Nesnera** — üdvözlöm Önöket tisztelt polgártársaim, kik itt hívásunkra megjelentek. A jegyzőkönyv vezetésére **Pálmay** Lajos dr. titkár urat kérem fel. Közgyűlésünk tárgya megállapodni abban, hogy az aradi nemzeti munkapárt kinek a nevével induljon a választási küzdelembe, ki legyen az, akit immár nagy pártunk képviselőjelöltjének felkérjük. (Felkiáltások: *Eljen Tisza István!*) Kérem polgártársainkat, hallgassák meg erre vonatkozólag **Reinhart** Gyula ur ajánlatát. (Halljuk! Halljuk!)

(Megtörténik a jelölés.)

Reinhart Gyula állott fel ekkor szólásra és a következő beszédet mondta:

Polgártársaim! Amint jelöltről volt szó, rögtön felhangzott **Tisza István** gróf neve, mint akinek zászlaja alatt ezt a küzdelmet megvívni akarjuk. Szerénytelenség volna tőlem, hogyha én akarnám polgártársainknak **Tisza István** érdemeit méltatni. Ránk nézve megtiszteltetés az, ha **Tisza István** ideadja nevét, hogy azzal vívjuk meg a választási küzdelmet. (Zajos helyeslés.) Ugy mondják, hogy a ter-

mészetben az erők csak a különböző elemek változásai. Amint az erőből fény lesz, a melegből munka válik, úgy változzék át a mi lelkesedésünk és szeretetünk melege munkává és ezzel a munkával dolgozzunk azon, hogy azt a megtiszteltetést, melyet **Tisza gróf** nevével kaptunk, meg is érdemelhessük. Mert ne feledjük el: nem nehéz **Tisza István** gróftól jelöltül megnevezni, de felelősség, nagy felelősség vár e jelöléssel Arad város polgárságára. (Helyeslés.) Nemcsak Magyarország, hanem ugyszólván egész Európa szemé rajtunk fog nyugodni és itten fog elválni, vajjon a magyar nemzet *betelt-e már az ígéretek és álmadozások politikájával és hogy akarja e becsületes munkával megalapozni az ország boldogságát?* (Zajos helyeslés.) Ez a zászló ma szűzi feher. Erre a zászlóra aranybetűkkel fogjuk felírni **Tisza István** nevét. Ez a zászló lehet tépett, lehet rongyos, azonban ennek tisztának kell maradnia és tisztán kell ebből a küzdelemből kikerülni. Ellenfeleink becsümlése nem érintheti ezt, nem érintheti annak a puritán hazafinak nevét, akihez semmi mocsok fel nem ér. Meg fogjuk azt tisztán őrizni és ha a polgárság összetart, ha annak lelkesedése erővé fog változni, akkor ennek a pártnak győznie kell és akkor **Tisza István** lesz a mi képviselőnk. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Ezek után indítványozom, hogy az aradi nemzeti munkapárt **Tisza István** gróftól kiáltssa ki képviselőjének.

Zugó éljenzés és taps fogadta **Reinhart** beszédét, mire **Nesnera** elnök határozatilag kimondotta, hogy az aradi nemzeti munkapárt mai közgyűlésén **Tisza István** gróftól kiáltotta ki képviselőjelöltjéül.

(Küldöttség Budapestre.)

Nesnera elnök ezután előterjesztette **Tisza István** képviselőjelöltté való felkérésének módjait. **Tisza István** — ugymond — csak hétfőn délelőtt érkezik vissza Budapestre és így a felkérő küldöttség nem utazhatik, mint tervezve volt, vasárnap. Indítványozza, hogy a küldöttség szerdán reggel a rendes gyorsvonat után, 8 óra 40 perckor indulék külön gyorsvonattal utazzék Budapestre. A küldöttségbe jelentkezni lehet a kerületi pártelnököknél és **Pálmay** Lajos dr.-nál (telefon szám 458) A küldöttség tagjai már szerdán este visszautazhatnak Aradra, előbb azonban **Tisza István** gróf tiszteletére és jelelőtlében a fővárosban társasvacsora lesz. A jelöltség felajánlása szerdán délután fog megtörténni. Kéri végül a párt tagjait, hogy minél számosabban jelentkezzenek a küldöttségbe. Azután néhány lelkes szóval az ülést berekeszti.

(Üdvözlő sürgöny Tiszának.)

Gyűlés után a párt elnöksége **Tisza István** grófnak a következő táviratot küldte:

Az aradi nemzeti munkapárt mai napon tartott közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel Nagyméltóságodat jelölte Arad város képviselőjének. Szerda délután öhsajtuk Nagyméltóságodnál küldöttségileg tisztelni és hozzájárulását kérni, hogy zászlókat ezzel a névvel vigyük diadatra. Kérjük Nagyméltóságodat, méltóztatassék bennünket oly jóakarattal fogadni, mint amely rajongó tisztelettel mi megjelenünk.

A pártelnökségnél a mai napig már 125-en jelentkeztek a küldöttségben való részvételre.

Bizalom a kormánynak. Szekszárdról táviratozzák: Tolnavármegye törvényhatósága a kormány bemutatkozó leiratát vita után tudomásul vette és bizalmat szavazott.

A bankigazgató özvegye.

Két urinó pörösködése. — Az aradi törvényszék ítéletei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Az aradi királyi törvényszék polgári tanácsa ma két érdekes pörrel foglalkozott. Mindkettőt özvegy asszony indította, az egyik nyugdíjat, a másik életjáradékot kért megítélni. A két ügyről ez a tudósításunk szól:

Lukácsy Miklós vezérigazgatója volt az Aradi Első Takarékpénztárnak és 1895-ben 34 évi szolgálat után évi 7200 korona nyugdíjjal nyugdíjazták.

Lukácsy 1897-ben Rimaszombaton nőt vett Mihalik Ilona postamesternőt, azonban néhány havi együttélés után különváltak és közös háztartásban többé nem éltek. 1907-ben Lukácsy Miklós Aradon meghalt. Özvegye, elhalálozása után kérvényt nyújtott be az Aradi Első Takarékpénztárhoz, hogy neki, miután a nyugdíjszabályzat szerint az özvegyet férje után a legutolsó fizetésének egyharmad része illeti, nyugdíjképen, részére a bank évi 2400 koronát utalványozzon. Az özvegy ezt a kérelmét a takarékpénztár által 1866-ban és 1871-ben létesített alapszabályokra alapította, melyben nem volt kifejezetten kimondva, ha a nyugdíjazott hivatalnok nyugdíjaztatásának időtartama alatt nőül, az özvegy nyugdíjat nem igényelhet.

A takarékpénztár igazgatósága a kérelmet elutasította és így özvegy Lukácsy Miklósné, ügyvédje Várady Károly volt országgyűlési képviselő útján az Aradi Első Takarékpénztár ellen perrel lépett fel.

A királyi törvényszék Fábrián Lajos dr. elnöklésével, ma döntött a perben. A bíróság Heller Mór dr. bíró előadása alapján, az özvegyet elutasította keresetével.

Megjegyzendő, hogy az intézet 1895-ban megváltoztatta a nyugdíj szabályzatot így: ha a hivatalnok nyugdíjaztatása után nőül, özvegye nyugdíjjogosultsággal nem bír. Az özvegye ezzel szemben ezt vitatta, hogy az 1893-ban alkotott nyugdíjszabályzat ő reá nézve nem alkalmazható, mert az ő férje, még annak megalkotása előtt nyugdíjba ment.

A bíróság kimondja az indokolásban: nyilvánvaló, hogy az intézetnek, midőn a hivatalnok özvegyének nyugdíjat engedélyezett, az volt a célja, hogy az intézet hivatalnokainak özvegyei élvezzék azt, már pedig nyugdíjazott hivatalnok az intézet hivatalnokának nem tekinthető és így felperesné az intézet tényleges hivatalnokának házastársa sohasem volt.

Aradon több mint harminc évig állott fenn a Braun és Kohn gabona bizományi cég. 1894-ben a cég tulajdonosai, Braun Mór és Kohn Zsigmond úgy állapodtak meg, ha az üzlettársak közül az egyik meghal, akkor a másik tartozik kiadni az elhalt üzlettárs özvegyének az elhalt vagyoni jutalékát és ezen kívül élethossziglan tartozik az özvegynek havi 100 korona életjáradékot fizetni, de csak addig, míg a Braun és Kohn cég fennáll.

1904-ben Kohn Zsigmond meghalt. Az egyezség értelmében Braun Mór ki is szolgáltatta az elhunyt vagyoni részét Kohn Zsigmondnének, aki időközben Fiuméba költözött. A havi 100 korona járadékot is pontosan fizette.

A múlt évben azonban Braun Mór töröltette a Braun és Kohn céget és megtagadta az özvegynek az életjáradék fizetését.

Kohn Zsigmondné Braun Mór ellen perrel lépett fel az aradi királyi törvényszék előtt és azt vitatta, hogy Braun csak azért töröltette a céget, hogy a havi 100 korona életjáradék megfizetésétől meneküljön, mert most is ugyanazon üzletágakkal foglalkozik és az üzletét ugyan olyan terjedelemben folytatja, jól lehet a cége nincs a hatóságnál bejegyezve.

A királyi törvényszék Heller Mór dr. bíró előadása alapján Kohn Zsigmondné elutasította keresetével, mert a szerződés kifejezett rendelkezése szerint az özvegyet csak addig illeti az életjáradék, míg a cég fennáll. Miután pedig a céget törölték és Braun mint a cég tulajdonosa jogosítva van a céget törölni, az özvegy keresetének nincsen alapja.

Az ököritói borzalmak.

Ujabb tizenhét halott.

Távíratú tudósítás.

Arad, március 31.

Ököritóiról már hazajöttek mindazok, akiket a szomorú színhelyre küldött a hivatásuk: újságírók, rajzolók, fotografusok. A falu, mintha hirtelen minden ember elhagyta volna. A főtéren megyek, a nyomasztó csönd és kihaltság félelemmel tölt el. Valahol a templom környékén szembe jön velem egy szomorú paraszt. Öreg ember, lehet hatvanesztendőse, még ünneplő ruha van rajta, nem vetette le husvét óta. Rám néz, mereven vesz szemügyre. Borzongás fut végig rajtam, ahogy annak az embernek dult arcát látom.

Rettenetes csönd. A paraszt szakítja meg azzal, hogy *szirni kezd*. Nincs meghatóbb dolog, mint egy öreg embert *szirni* látni.

— Uram, — kezdte töredezően és levette a fővegét. — Uram, senkim sincs ezen a világon. Egy házas leányomat meg a vómet pusztította el az égő csűr és odaveszett a katonafiám is. A feleségem otthon ül, nem akar enni, nem tud aludni, nem beszél, megbolondult, instállom, miért, hogy öregségemre sujtott így rám a nagy Isten.

Látszott az öregben, hogy megkönnyebbülés volt az is neki, hogy valakinek elpanaszolhatta a nagy bánat.

Tovább baktatok vele. A csűr felé megyünk. A falu népe ide jár most, a veszedelem helyére „vigasztalódni”. Utközben mondom az emberemnek:

— Legalább a hatóságok jártak el magukkal emberségesen, ugyebár?

— Dehogyan jártak, dehogyan jártak. A Szücs János komámval történt ez az eset, amit érdemes meghallgatnia:

— Az öregember ott állt a csűrnél és kereste a halottait. Fölismerete őket. Egy fia meg egy tizesztendőse leányunokája volt az összeszenesedett hullák között. A csendőrök piszkáltak a halottak között és keresték a réz- és ezüstpénzt, hogy azt beszovalják a község házába.

Szücs János rimánkodva szólt nekik:

— Nézzék, itt fekszik az én vérem, magyar vér. Temessék el inkább őket és ne törődjenek a pénzzel.

A csendőrök az öreg emberre rontottak. Amikor ez nem tágitott és követelte, hogy a halottait ne dobálják ide-oda, akkor az egyik csendőr galléron ragadta, bevitte a község házába és ott véresre verte őt. Látja, ilyen vigaszban részesít bennünket a hatóság.

Ujabb halottak.

Szatmárnémetiből jelentik: Az ököritói szerencsétlenség súlyos sebesültjei közül tegnapi napról mára újabb

tizenegyen haltak meg. Ezeket ma temették. *Oláh József* ököritói gazda, kinek felesége, legényfia és két serdülő leánya estek a lángok martalékává, ma *fájdalmában megőrült*. A szomszédos községekből óriási tömeg tódul Ököritóra. Ma nagyobb csoport külföldi újságíró érkezett Szatmárnémetibe és tovább folytatták utjukat Ököritóra.

Még mindig temetnek.

Szatmárnémeti táviratozzák: Ma temették el az ököritói katasztrófa sebesültjei közül azokat, akik tegnap haltak meg. Mindennap van néhány ilyen szomorú temetés. A községben a csendőrségi népszámlálás még egyre tart, hogy az áldozatok pontos számát megállapítsák. Az áldozatok közül még körülbelül 50 ember *lebeg élet-halál között*. Újabb két ember a fájdalomtól megőrült. A szatmári kórházban három sebesült fekszik; ezek állapota kedvezőbb.

A vizsgálat.

Csaba Adorján szatmármegyei főispán és Hervay alispán a helyszínrre utaztak. Az ügyesség nem indít vizsgálatot, mert bűnoselekmény nem forog fenn és akik ellen mégis vizsgálatot lehetne vezetni, azok odapusztultak.

Az áldozatok között van valószínűleg *Vogel Károly* szatmári fűszerkereskedő és *Kondor Dániel*, az előbbi segédje, akik a bálban résztvettek és azóta nem kerültek elő.

Borzalmas részletek.

— A katasztrófa okozója.

Egy éjjel érkezett szatmári táviratunk újabb borzalmas részleteket mond el az ököritói eseményekről. A távirat ezeket mondja:

A csendőrség ma befejezte a vizsgálatot és a vizsgálat eredménye újabb borzalmakat hozott napfényre. Megállapították, hogy *Szénás Bálint*, a miskolci 15. huszárezred egyik katonája volt közvetlen oka a katasztrófának. Szénás ugyanis az égő lampiont úgy akarta eloltani, hogy kirántott karddal rácsapott a lampionra. Ezáltal a szikrák szétszóródtak és meggyújtották a tetőt. Szénást teljesen elégye találtak és csak a kardja maradt meg.

A sebesültek közül ma este ötven haltak meg. A szabad mezőn a vetések között szintén négy hullát találtak. Egy ember égő ruhával kimenekült a mezőre és ott halt meg.

A közös sírt, ahol eddig 112 halott volt, hatósági rendelet folytán felbontották és egy új nagy föld- és mérszréggel borították el, hogy a hullaszag ne terjedhessen. A temetőt ma is igen sokan látogatták. Ma egy új temetőt is ki kellett szemelni, mert a régi már teljesen megtelt.

A lakosság között nagy izgatottságot okoz az, hogy csak két orvos van Ököritón és így a sebesültek megfelelő kezelés nélkül vannak.

A részvét.

A király a kabinetiroda útján ma újból érdeklődött a katasztrófa részletei iránt és utasítást adott, hogy a történetek felől a legrészletesebb jelentést tegyanak a kabinetirodának.

József főherceg ma megleghangú táviratban érdeklődött, miképpen lehetne Ököritó községnek segítséget nyújtani.

A Magyar Távíratú Iroda jelenti: Fallics, a francia köztársaság elnöke öfelségéhez az ököritói katasztrófa alkalmából a következő részvétaviratot intézte:

„Élénk megilletődéssel értesültem az Ököritón történt rettenetes szerencsétlenségről. Indítatva érzem magamat császári és királyi Felsőged előtt legőszintébb részvétemnek kife-

jezést adni. Biztosíthatom Felsőgedet az áldozatok családjai iránt érzett fájdalmas rokonszenvevről. — Fallières."

Az adakozások felhasználása.

A különböző helyről érkezett adományokat egy nagy emlékoszlop felállítására fogják felhasználni, mivel a teljesen kipusztult családok vagyona bőven elegendő az árvák felségítésére.

Kinos feltűnést keltett az a körülmény, hogy míg Bécs tanácsa régtől 10000 koronát szavazott meg, Budapest tanácsa a tegnapi közgyűlésen nem tartotta még szükségesnek ebben az ügyben javaslatot tenni.

Ma a hatóság bejárta az egyes házakat és megettette a napok óta éhez, gazdátlan állatokat.

Izgalmas főispánbeiktatás Temes megyében.

Zajong az ellenzék. — Tömeges óvás.

Távirati tudósítás.

Arad, március 31.

Ma zajlottak le azok az ünnepek, melyek keretében Temes vármegye és Temesvár város közönsége beiktatták méltóságába Joanovich Sándor főispánt. A szomszéd törvényhatóságok tekintélyes küldöttségekkel képviseltették magukat. Aradot Lócs Rezső tanácsnok, Nemess Zeigmond dr. és Szabó Zoltán képviselték.

A vármegyénél tartott beszédében a főispán hangsúlyozta, hogy nem a megtorlás és gyűlölet sújtó pallosával, hanem a béke és kiengesztelés olajágával jön vissza és kiirtott szívből minden szenvedélyt, kivéve a hazáját és vármegyéje iránt lángoló szeretet szenvedélyét.

Az ünnepség lefolyásáról következőket jelent tudósítónk:

A megyénél.

Ünnepi nagy misével vette kezdetét dél előtt kilenc órakor az installációs ünnep a katolikus székesegyházban. A misét Csernoch János dr. megyés püspök szolgáltatta. A templomból a közönség felsietett a vármegyeháza nagytermébe, résztvevő a beiktatási ünnepen. Zsefülésig megtelt a terem vendégekkel és törvényhatósági bizottsági tagokkal. A karzatokon díszes hölgyközönség foglalt helyet.

A főispán kíséretében eljött vendégek között ott voltak: Sándor János volt államtitkár, Dániel Tibor báró, Duka Géza báró, Orosdy Fülöp báró, Heinrich Antal, Jeszenszky Pál, Choria Ferenc stb.

Ferenci Sándor alispán magyar diszruhában elfoglalva az elnöki széket, a közgyűlést élénk tetszéssel fogadott beszéddel nyitotta meg, melyben Hertelendy Ferenc volt főispán érdemeit méltatta.

Am alispán felhívására Hollósy Gyula dr. főjegyző felolvasta a Joanovich Sándor főispán kinevezését tudató miniszteri leiratot. Joanovich nevével percekig tartó lelkes éljenzés és t p s hangzik fel a teremben. A Justh-párt 8-10 párthive megabucogolta Khuent, a közönség ellenben lelkesen éljenz.

Fülöpp Béla dr. udvari tanácsos hosszabb beszédben fejtegeti a magyar alkotmány évezredes jogfejlődését, melylyel szemben a korona részéről rendszeres támadások történnek...

Egy hang: Zakariás! (Nagy derűtség és taps.)

Fülöpp: Aki az alkotmányt megsérti, megérdemli, hogy a fejéhez vágják a törvénykönyvet. (Nagy zaj.)

Fülöpp meleg elismeréssel szól a nemzeti kormányról, mely a nemzet vágyait, politikai és közjogi aspirációit akarta megvalósítani.

Egy hang: Akkor lett udvari tanácsos! (Derűtség.)

Fülöpp: Büszke vagyok arra, hogy udvari tanácsos vagyok és nem udvari lakáj! — A nemzeti kormány a koronának csak addig kellett, amíg eltakarította a darabont világ maradványait és meghozatta az országgal a véráldozatokat. Nyilván az volt a célja, hogy lejárassa a nemzet legjobbjait és egymással szembe helyezze őket. Aztán elbocsátotta a kormányt és olyat küldött a nemzet nyakára, melynek pártja és parlamenti többsége nem volt. (Zaj.)

Alispán: Méltóztassanak a szónokot nyugodtan meghallgatni!

Fülöpp: Megalakult a nemzeti munkapárt és a kormány erőhatalommal akar többséget csinálni a bécsi császári udvari pártnak. (Ellentmondások.)

Egy hang: Frázisokból nem él meg a nemzet!

Fülöpp: Új politikai hazugságok léptek a régié helyébe. (Eláll! Eláll!)

Alispán: Regardból hozzájárultam ahhoz, hogy a bizottsági tag felszólalhasson, abban a reményben, hogy azt regarddal viszonzza és röviden megteszi észrevételeit. Kérem a bizottsági tagot, hogy maradjon a tárgynál és már a vendégek iránti tekintetből is röviden fejezze ki nézeteit. (Élénk helyeslés.)

Fülöpp: Tiltakozik a szólásszabadság megsértése ellen.

Alispán utal az ügyrendre, melynek értelmében joga van a tárgytól eltérő bizottsági tagot meginteni.

Fülöpp: A bécsi esontkamara...

Alispán újból figyelmezteti a szónokot, hogy maradjon a tárgynál. Semmi közünk a bécsi esontkamarához. (Élénk helyeslés.)

Fülöpp tiltakozik az ellen, hogy egyes szavak kiragadtassanak beszédéből.

Muth Gáspár dr.: Jogunk van megbélyegezni a törvénytelen kinevezést.

Fülöpp: Megnyerték ügyöknek a gerincteleneket...

Közbeküldés: Kortesbeszéd!

Fülöpp: Ez szomorú beszéd, nem kortesbeszéd!

Egy hang: Szomorú és hosszú!

Fülöpp: Vakmerőségükkel fittyet vetettek az alkotmány látszatának is! Parazita rendszer a mostani, moosaras. (Nagy zaj, ellentmondások.)

Alispán: Még egyszer kérem a bizottsági tag urat, hogy maradjon a tárgynál.

Fülöpp: Nem ismerjük el törvényesnek a mostani kormányt és a legnagyobb bizalmatlansággal vagyunk irányában. Ezért: bizalmatlansággal vagyunk az ügyvivő kormány által kinevezett főispánnal szemben is. Ha Joanovich főispán az esküt leteszi, ügyvivő lesz és ha törvénytelen cselekményre ragadtatná el magát, a büntető törvénykönyv szakaszai értelmében lesz büntetve.

Alispán: Utoljára figyelmezteti a szót, hogy maradjon a tárgynál, különben megvonja tőle a szót.

Fülöpp ezután bővebb indoklással a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Tekintettel arra, hogy Khuen-Héderváry Károly gr. miniszterelnöksége alatt álló kormány nem parlamentáris, sőt alkotmányellenes és rövid kormányzása alatt több ízben nyílt törvénysértéssel támadta meg alapvető törvényeinket, ennél fogva Temes vármegye közönsége Joanovich Sándornak a kormány által el-

lenjegyzett kinevezését is alkotmányellenesnek tekinti, annak Temes vármegye főispánjává történt kinevezését tudomásul nem veszi, őt hivatalába ünnepélyesen be nem iktatja. (Zajos ellentmondások.)

Alispán: A főispáni kinevezés alkotmányos uton jött létre. Ennél fogva a vármegye közönségének kötelessége tőle az esküt kivenni. (Hosszantartó, élénk helyeslés.)

/ Az alispán indítványára ezután küldöttséget menesztettek Joanovich Sándor főispán meghívására.

Néhány perc múlva megjelent Joanovich Sándor főispán és percekig tartó frenetikus tapsviharral üdvözölte őt a vármegye közönsége.

A lelkes ovációk csillapultával Ferenczy Sándor alispán beszéddel üdvözölte a főispánt.

Joanovich Sándor főispán ezután letette az esküt, mire a lelkes ovációk megújultak.

Hollósy Gyula dr. főjegyző a tisztikar nevében szép beszéddel üdvözölte a főispánt.

Joanovich Sándor főispán erre megtartotta a programbeszédét, melynek érdekes része a következő:

— Fátolt vetek a multa! Nem a megtorlás és gyűlölet sújtó pallosával, hanem a béke és kiengesztelés olajágával jövök vissza a kiirtok szívből minden szenvedélyt, kivéve a hazám és vármegyém iránti lángoló szeretet szenvedélyét. (Lelkes éljenzés és taps.) Békét hirdetek és él bennem a remény, hogy volt ellenfeleim is feledni tudnak, mint a hogy én feledtem. (Lelkes éljenzés és taps.) De ha — érdemtelenül bár — újabb harcok jutnának osztályrészemül, érzem magamban az erőt, hogy azokat a régi eréllyel fogom megvívni és szükség esetén be fogom igazolni, hogy hosszú a karom, kemény a markom és hajthatatlan az én akaratom!

Ezután a koalíció mezdő korszakáról beszélt. Majd így folytatta:

— A nemzetiségekkel szemben a megértés politikáját akarom követni. Legfőbb vágyam és törekvésem, hogy őszinte testvéri viszony és benső egyetértés fűzze össze a vármegye minden lakóját vallás- és nemzetiségi különbség nélkül. (Lelkes éljenzés.) Békében, egymást kölcsönösen megértve és megbecsülve, a közös érdeket felismerve és a közös munkában egyesülve, találja fel mindenki anyagi jólétét és kulturális fejlődését. (Éljenzés.)

Ambrozy Gyula báró üdvözölte ezután a főispánt.

Most Gáspár dr. hosszabb indoklással a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Figyelemmel arra, hogy Joanovich Sándor főispáni kinevezése a vármegye beléletében helyreállott nyugalmat és békét veszélyeztet, figyelemmel arra, hogy a kormány ezen körülményre történt figyelmeztetése dacára is ezen kinevezést javasolta a Felsőgednek, ennél fogva a vármegye közönsége a kormány ezen ténykedését a törvényhatósággal szemben tanúsított lelkiismeretlenségnek és tapintatlanságnak minősíti és a főispáni kinevezés ellen ezen okból is óvást emel.

Cosma Aurél dr. bizalommal van a kormány és a főispán irányában, abban a reményben, hogy a megértés politikáját fogja folytatni a nemzetiségekkel szemben.

Dobroszláv Péter dr. hosszabb indoklással határozati javaslatot terjeszti elő:

Temes megye közönsége a kinevezett főispán, Joanovich Sándor iránt bizalommal nem viseltetik és őt nem támogatja.

Deutsch Sándor nincs bizalommal a kormány iránt, mely a nemzeti akarat letörésére vállalkozott és ezért nem viseltetik bizalommal a kormány exponense irányában sem.

A vármegye közönsége erre óriási nagy többséggel elveti a Justh-párti 8-10 bizottsági tag határozati javaslatát és Sztojanovits Iván br.

indítványára elhatározza, hogy az elhangzott hivatalos beszédek jegyzőkönyvileg megörökíti.

A városházán.

Ezután a városnál iktatták be.

A városháza tanácstermét már jóval 11 óra előtt megtöltötték a törvényhatósági bizottsági tagok és az érdeklődő közönség.

Geml József kir. tanácsos főjegyző, polgármesterhelyettes fél 12 óra után nyitotta meg a beiktató közgyűlést.

Kisfaludy Kálmán szólott elsőnek a megnyitó beszédhez: A temesvári függetlenségi és 48-as párti polgárság nevében, de egyéni meggyőződésből is kinyilatkoztatjuk, hogy Joanovich Sándor politikai működésével szemben, mint a törvényellenes, alkotmányellenes kormány kiküldöttjével szemben bizalmatlansággal vagyunk. (Aboug! Eláll!)

Steiner Ferenc: Mint függetlenségi párti ember esatlakozom az előttem szóló szavaihoz. Joanovich azzal az elhatározással jött ide, hogy a törvényt nem fogja respektálni. (Eláll! Aboug! Heves ellenmondások.) A keserű múlt biztosít arról, hogy nem fogja a törvényt tisztelni. (Aboug! Eljen Joanovich!)

Percekig tartó lelkes éljenzés és taps fogadta a terembe lépő Joanovich Sándor főispánt, aki mosolyogva intett köszönetet az ovációért. A főispán itt is a béke politikáját hangoztatta.

Már elharangozták a delet, amikor a küldöttségek tisztelgésére került a sor.

Elsőnek a róm. kath. papság járult a főispán elé, Csernoch János dr. megyés püspök vezetésével.

Déli egy órakor nagy lakoma volt.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Luxemburg grófja, operett. (B. éterlet.)
Szombat: Luxemburg grófja, operett. (C. éterlet.)

* Ditrói Mór bucsuja. Meleg szeretettel, egy nagy talentum igaz, őszinte megbecsülésével bucsuztatta el ma az aradi közönség Ditrói Mór, aki április elsejétől kezdve a budapesti Vígyszínház művészgardájának lesz egyik jelentős tagja. Ditrói szemeink előtt fejlődött szinte tűnemenyes gyorsasággal talentumos kezdőből kiforrott művészé, akinek minden egyes alakítását sugárzó intelligencia, eredeti, mindig egyéni felfogás, nagy megjátszó képesség emelték művészi magaslatra. Sikereinek jelentős részét írhatjuk rendkívül rokonszenves egyéniségének javára, melylyel gyakran tett egy-egy kevésbé sikerült alakítást is tetszetőssé, sőt sikert hozóvá. Ditrói a legkiválóbb jellemzők tehetségei egyike, mely most van a teljes kifejlődés stádiumában és nem kell hozzá nagy jóstehetség, ha Ditróiban látjuk a közel jövő egyik legnagyobb jellemzősítését. Büszkék vagyunk rá, hogy gyönyörű karriert ígérő pályafutását nálunk kezdte meg és ez az értékes talentum itt kellő megbecsülés után még nagyobb sikerek elé. Az aradi publikum őszinte nagyrabecsülését viszi magával Ditrói és sikereinek híre mindig őszinte örömet fog szerezni az aradiaknak. Földes Imre A kuruzsiójában bucsuzott el Ditrói Mór Aradtól. Nagyszerű alakításával sikeres tapsokat, bucsuzásával lelkes ünneplést váltott ki a színházat még az orkeszterben is megtöltő közönségből. Számos korszoru, többek között Szendrey ezüst- és pályatársainak babérkoszoruja lesznek a mai gyönyörű est beszédes emlékeztetői. Nagy, országra szóló sikerek és a gyakori viszontlátás reményében vesszünk bucsút Ditróitól. H. G.

* A színészek nyugdíjalapja javára. Április hó 1-től kezdve a színház igazgatósága a jegyek árát néhány fillérrel felemeli s az így befolyó jövedelmet a színészegyesület nyugdíjalapja javára fordítja. Páholy-jegy után 20 fillért, I. és II. rendű földszinti hely után 6 fillért, III-ad emeleti hely után 4 fillért s karzat-jegy után 2 fillért szednek.

* Lueger temetése. Magyarország legnagyobb ellensége, de Bécs legnagyobb embere volt Lueger Károly. Mi, ellenségei is elismertük, hogy Lueger elhunytával a legnagyobb bécsi polgármester szállt sirba és az a pompa, fény, melylyel utolsó útjára kísérték Luegert, méltán illette meg a nagy embert. Az Uránia színház most mozgófényképben mutatja be a nagyszerű temetést, mely csak uralkodóknak adatott meg eddig. Mesébe illő pompával kísérték el utolsó útjára a bécsiek Schöner Carl-ját és a mérhetetlen embertömeg igazolta legjobban Lueger páratlan népszerűségét. A fenomenális mozgófényképet pénteken és szombaton mutatja be az Uránia színház. A nagyszabású műsor kiváló képei közül is kiemeljük Cleopátrát a nagyszerű történelmi drámát, melynek értékét növeli a mesteri megjátszás, továbbá a francia forradalom egy megízéző epizódját és a műsor pompás bohózatait. 241

Igéret Áruház.

Képviselőjelöltek figyelmébe.

Ma a következő körlevelet kaptuk:

Igen tisztelt uram!

A közeledő választási évad alkalmából van szerencsénk dusan fölszerelt „Igéret áruházunkat“ b. figyelmébe ajánlani. Raktáron vannak a legújabb „Tavaszi ígéretek“, valódi külföldi modellek után készült „Igéret ujdonságok“.

Nem csalás, képviselőktől levett régi ígéretekkel!

Vadonatj ígéretek, amelyekre Uraságodnak a küszöbön álló választási évad alkalmából föltétlen szüksége van.

Régi ígéretekkel ma már nem lehet a választókat félrevezetni. Egészen új ígéretekre van szükség. Méltóztassék tehát bennünket becses megrendelésével kitüntetni. Igéreteink mérték szerint készülnek. Gyors és pontos kiszolgálás. Vidékiek huszonnégy óra alatt átvehetik testhezálló ígéreteiket. Különös figyelmet fordítunk azokra a képviselőkre, akik már egészen kifogytak az ígéretekből.

A mandátumok megszerzéséhez két dolog kell: pénz, vagy ígéret. Mivel pénz legtrikább esetben van, méltóztassék „Igéret Áruházunk“ kifogástalan minőségű cikkei igénybe venni. Igéreteinket utánvétellel a kerületekbe szállítjuk. A még föl nem próbált ígéretekkel visszavesszük. illetőleg kiseréljük. A kor minden követelményének megfelelő áruházunk ígérezeit, a megrendelő, közjegyzői okirattal megerősítve kapja, ami a választók bizalmatlanságával szemben időszerű újítás.

Ezek után van szerencsénk T. címednek néhány mintaígéretet bemutatni, árjegyzékünk dus választékából:

Minta 1. (Kuruc-modell. Különböző nagyságban.)Ami pedig a nemzeti követeléseket illeti, ígérem, hogy őseim fringijával fogom kivágni Bécs megkövesedett szívéből a nemzet jogainak tiszteletét. ...ddig nem lesz nyugalom Magyarországon, amíg itt önálló hadsereg, önálló bank és önálló vezényszó nem lesz. Igérem...“ stb...
Ar: 20 korona.

Minta 2. (Honfi-modell.)Én többé nem alkuszom Bécsesél. Ha egyedül maradok is, de kiverem a kamarillát régi vakondok odujából. Az adót eltörölöm. A marhabús árát leszállítom tíz usque husz krajcárra. Teljesen ingyen népoktatást, ingyen tejet és ingyen szórakozást követelek a népnek...“ Ar: 50 korona.

Minta 3. (Gazdasági modell.)Én ígérem, hogy gazdaggá teszem ezt a sokat szenvedett országot. Adóról többé szó sincs! Házbérrel többé szó sincs! Választóimnak szabad lakást, fü-

tést, világítást és mosást adjon a kormány. Többé nem fogjuk a pénzünket Bécsbe tömni. Ellenben Bécs nehéz milliókat fog fizetni nekünk, hogy tönkre ne tegyék Ausztriát. Igérem...“ stb... Ar: 100 korona.

Becses megrendeléseit várva és látogatásáért esedezve vagyunk kiváló tisztelettel:

Demagóg és Társa,
„Első Magyar Igéret Áruház.“
Torreró.

Alaptalan hírek

a beszüntetett lelkész-fizetésekről.

Az aradi pénzügyigazgató nyilatkozata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 31.

Politikai és papi körökben nagy meglepetést keltett az a hír, amely ma egy fővárosi lapban is napvilágot látott, hogy a kormány az ország római és görög katolikus papjainak törzsfizetését beszüntette. Az aradmegyei papság körében is elterjedt ez a hír és természetesen mindenütt nagy sérelemesk tekintették.

Az Aradi Közlöny munkatársa illetékes helyen érdeklődött a hír valódiságáról és megtudta, hogy szó sincsen a kormányban ilyen rendelkezéséről. Ami erre a híresztelésre okot adhatott, az a következő:

Székelly Ferenc volt ideiglenes kultuszminiszter, Zichy János gróf hivatali elődje, 10727. szám alatt a múlt hó végén rendeletet intézett az adóhivatalokhoz. A rendelet, mely az aradi adóhivatalhoz is megérkezett, nem volt világos szövegezésű. Az adóhivatal azt olvasta ki belőle, hogy a kultuszminiszter beszünteti a lelkészi kongrua-kiegészítés kiutalványozását. A rendelkezés azonban nem volt precízírozva és így nem lehetett tudni, vajjon az az összes lelkészek kongrua kiegészítésére vonatkozik-e, vagy csak egye-ekére. Ezért az aradi adóhivatal felírt a kultuszminisztériumba, kérve a rendelet megmagyarázását.

A kultuszminisztertől a minap megjött a magyarázat. E szerint a letiltás csak a göröki római katolikus lelkész és segédlelkész, továbbá az ujjanádi római katolikus lelkész kongrua-kiegészítésére vonatkozik, a többi lelkész azonban április elsején akadálytalanul felveheti kongrua-illetményét.

Ebből a rendelkezésből nyilvánvaló, hogy szó sem volt a papi törzsfizetések utalványozásának megszüntetéséről. Ami a kultuszminiszter első rendeletét illeti, arra vonatkozólag megkérdeztük Róka József kir. pénzügyigazgatót, aki ezeket mondta:

— A kultuszminiszter rendelete nem a pénzügyigazgatóságához, hanem közvetlenül az adóhivatalhoz ment és így én azt nem is láttam. De bizonyosnak vélem, hogy a rendelet első formájában valami tévedés foroghat fenn, amit mutat az is, hogy a második rendelet azt mindjárt megváltoztatta.

— És miért épen az említett három lelkész kongrua-illetményét szüntette be a kultuszminiszter? — kérdezte munkatársunk.

— Valószínűleg azért — válaszolta a pénzügyigazgató — mert e lelkészek jövedelme időközben annyira emelkedett, hogy a kongrua-kiegészítésre nincs szükség. Ezt azonban nem tudom bizonyosan. A fő az, hogy a többi lelkészek mind akadálytalanul felvehetik illetményeiket.

Megjegyezzük végül, hogy a görög-keleti román lelkészek a kongruát már január elsején fél esztendőre megkapták.

HIREK.

PERTÖRLÉS
A POLITIKAI PÖRÖKBEN.

— Az igazságügyminiszter intézkedése. —
Távirati tudósítás.

Arad, március 31.

A kormány liberális politikájának újabb bizonyítéka az az érdekes intézkedés, mely egy véletlen eset következtében ma pattant ki. Ez intézkedésről szóló hír szerint, melyet félhivatalosan is megerősítettek, a kormány az izgatási és politikai pörökben, amelyeknél nem lát büncselekményt fennforogni, megszüntette az eljárást, illetőleg pertörlést eszközöl ki a királynál.

A kormány intézkedése úgy tudódott ki, hogy két szociálista vezér, Kunfi Zsigmond és Bór Sándor ma megjelent a budapesti törvényszéken, ahol egy izgatási pörökben volt mára a tárgyalás kitűzve. A törvényszéken tudomásukra adták, hogy az ügyesség elejtette ellenük a vádat. Ezzel kapcsolatban egyes esti lapok megírták, hogy a kormány közbenjárására a szociálisták ellen indított sajtópöröket részint vádelejtés, részint pertörlés útján megszüntetik.

Ma este azután egy félhivatalos kommuniké jelent meg. E szerint a kormány felvette a programjába, hogy a sajtószabadság kérdésében a legszabadelvébb eljárást fogja követni s ezért Székely Ferenc igazságügyminiszter átvizsgálta az ügyesség által izgatás címen megindított valamennyi pört, még pedig nemcsak a szociálista, hanem a nemzetiségi izgatási pöröket is és ahol ez ügyekben büntetendő cselekményt fennforogni nem lát, ott vagy elejteti a vádat, vagy ha ez már nem lehet, a királynál pertörlést eszközöl ki.

— Tegnap lapunkhoz postautalványokat mellékelünk s kérjük azokat az előfizetőinket, akiknek előfizetése március 31-én lejárt, hogy a díjat beküldeni sziveskedjenek, mert a kiadóhivatal különben nem folytathatja a lap küldését.

— A német trónörökös az apjáról. Newyorki távirat jelenti: Az itteni törvényszék előtt most folyik Hochberg grófnak, a német trónörökös volt hadsegédének egy pöre, melynek folyamán felolvasták a trónörökösnek a grófhoz intézett leveleit. A trónörökös egyik 1907 ben írt levele így szól: „Kedves Muki! A papa most mindig jó hozzám. Most már meg lehetőségen közelebb jutottunk egymáshoz. Nehány nappal ezelőtt nagyon sokáig beszélgettem velem politikáról. Nem is mondhatom, milyen hálás vagyok neki ezért. Tudod, hogy az ember úgy van, mint a matróz, akinek sohasem szabad a hajót kormányozni és mégis minden pillanatban következhetik az az idő, amidőn hivatalos lesz az első kormányos helyére lépni.”

A levél aláírása: Cézár.

— Mikszáth Kálmán disz doktor. A hivatalos lap mai száma közli a királyi engedélyt arra, hogy a budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi kara Mikszáth Kálmánt írói működésének negyvenedik évfordulója alkalmából tiszteletbeli bölcsészdoktorrá avathassa és részére a doktori oklevelet kiszolgáltathassa.

— Téli idő. Az időjárás még mindig téli jellegű. Az ország különböző vidékeiről érkező jelentések szerint a hó és a fagy a gyümölcsben nagy károkat okoz. Mai távirataink ezek:

Fiume. A napok óta fokozódó bóra annyira lehűtötte a tenger mellék hőmérsékletét, hogy a környék hegységein erős havazást idézett elő. A Karszt és a Monte-Maggiore vastag hótakaróval van borítva. A bóra ma viharra erősödött és az enyhe időjáráshoz szokott fiemeiek kénytelenek téli kabátban járni. A fürdővendégek a hideg következtében tegnap óta sietnek hazautazni.

Mátészalka. 30 án éjjel havas eső esett és reggelre fagy volt.

Zsombolya. Az éjjel is erős fagy volt, mely a gyümölcs- és konyhakertekben nagy kárt tett.

Kecskemét. Az éjjel rendkívül erős fagy volt, a mely a virágzásban lévő gyümölcsfákban igen nagy kárt okozott. A hőmérő reggel 7 órakor is még a fagypontra alatta volt.

Nyíregyháza. Szerdára virradó egész éjjelen át havazott és reggelre a mezőket 10 centiméteres magas hóréteg borította. A fagy a gyümölcsfákban, különösen a barackfákban tett kárt.

Dés. Szolnok-Dobokavármegyében 25-ike óta hidegre fordult az idő és azóta éjjeli fagyok vannak; 26-ára virradó éjjel 5 centiméteres hó esett, amely azonban sem a vetésben, sem a gyümölcsfákban nem tett kárt.

Az északra Aradon is havazni kezdett, de a havazást nemokára eső váltotta fel.

— Meghalt Ivánkovics püspök? Az éjjeli órákban Budapestről azt jelentették nekünk, hogy Máriaradnán meghalt Ivánkovics János volt rozsnyói püspök. E jelentés szerint Ivánkovicsot, aki évekkal ezelőtt pazarló életmódja miatt csödbe jutott, kolostorba internálták. Allitól az utóbbi hetekben a radnai zárdában tartózkodott és ott érte utól a halál. — (Hogy ez megfelel-e a valóságnak, az éjjeli órákban nem volt alkalmunk meggyőződni róla, mert Radnán a táviró és telefonszolgálat csak este 6 óráig tart. A szerkesztő.)

— A németországi vasuti katasztrófa. A Rajna melletti Mühlheimnél történt vasuti összeütközésről ma Kölnből ezeket táviratozzák: Körülbelül 200 azoknak a száma, akik a katasztrófánál megsebesültek. Tegnap temettek el 13 halottat. A hivatalos megállapítás szerint a katonák közül 19-en meghaltak és 43-an súlyosan megsebesültek. A luxus-vonat főkallauza fején súlyosan megsebesült. A főbűnös Roger vasuti hivatalnok, aki a katonai vonat egy me'léksinre akarta tolatni, de közben beengedte jönni az expressz vonatot.

— A radnai járásbíróág építése. Ma járt le az a pályázat, amelyet a radnai járásbíróág és fogház építésére hirdettek. Az építkezésre összesen 24 pályázat érkezett Aradra. Az ajánlatokat rövidesen egy bizottság fogja felbontani, azután véleményadás végett valamennyit átteszik az államépítészeti hivatalhoz. A törvényszéki elnök ezután a saját véleménye kapcsán felterjeszti a pályázatokat az igazságügyminiszterhez, aki dönteni fog a felett, hogy az építkezés végrehajtását kire bizza.

— Iparvasuti járóművek tökéletesítése. Bóra Elemér gurahonci acev. művezető új kézi csoport-fékrendszerrel talált fel, mely az iparvasuti járóműveknél teljes személybiztonságot és az eddiginél sokkal gazdaságosabb üzemet biztosít. A találmány már szabadalmazva van és már is több elsőrendű üzemenél alkalmazták.

— Elítélt aradi tüntető. A március 13-iki botrányos utcai jelenetek aktív szereplői közül ma a két utolsót vonták felelősségre Beretz Ferenc kapitány, kihágási bíró. Záray Ödön magánhivatalnok bevallotta, hogy 6 tojásokkal dobált az utvonalon mentén, de azok közül egyetlen egy sem talált a kocsikban ülő személyek közül senkit. A bíró 50 korona pénzbüntetésre ítélte Zárayt. Baltási Géza mázsló segédet a rendőr akadályozta meg, hogy egy furkósbottal egy rendezést meg ne üssön. Tagadta, hogy támadni akart, de tanúk igazolták, hogy ütésre emelte a botot. Tíz korona pénzbírsággal sújtotta őt Beretz kapitány. Az elítéltek felelősséget jelentettek be.

— Megjelent a Halley üstökös. Bécsből jelentik, hogy az ottani csillagvizsgáló ma reggel táviratot kapott a boszniai Zepeceből:

Tegnap reggel hat óra négy perckor közvetlen napfölkelt előtt szabad szemmel láttam a Halley-féle üstökösöt. Igen fényes volt, de a csóváját meglepően rövidnek láttam. Schönfeld János dr. orvos.

A hír, természetesen, é'énk feltűrést keltett, mert eddig a monarchiában senki sem látta szabad szemmel az üstökösöt. Érdekes, hogy Heidelbergben Wolf udvari tanácsos már február hetedikén látta szabad szemmel az üstökösöt. Március tizedikén Halley csillagárak fényessége hatodrendű volt. És ha igaz az, amit a boszniai orvos telegrafált, akkor az üstökös nagyon sokat nyert fényességében. Ugyanok március tizedikén látták utoljára a bécsi obszervatóriumból az üstökösöt. Ekkor már a nap közelségébe jutott és ennek következtében eltűnt a földi ember szeme elől. Zschke Henrik, a bécsi csillagvizsgáló asszisztense azt ajánlja, hogy a délen lakók lehetőleg közvetlenül napfölkelt előtt vizsgálják a nyugati égbolozatot, akkor valószínűleg megpillantják az é'ri vándort. — Nem érdektelen annak megemlítése, hogy a babonás nép az ököritői katasztrófát is az üstökösnek tulajdonítja.

Mátészalkáról azt jelentik, hogy a községben lakó parasztok szerte beszélnek:

— Lám, mit csinált a farkos csillag! Hiába mondják, hogy nem hoz az veszedelmet! Bizony hozott.

— A csillagász gyilkosa. A Nizzában meggyilkolt Charlotte csillagász ügyében, mint egy párisi távirat jelenti, lerartóztatták Lang orvost, a csillagász sógorát, akit a gyilkossággal gyanúsítanak.

— Halálozások. Ardelean Gábor nyugalmazott jegyző március 29 én délután fél 4 órakor életének 62-ik és boldog házasságának 39-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt Galsán. E hó 31-én délelőtt 11 órakor fogják a görkel. szertartás szerint a galsai sirkertben örök nyugalomra helyezni.

Kontos János aradi iparos ma hirtelen meghalt 49 éves korában. Április 1-én temetik a Kasza-utca 14. számú házból. Kontos ismert alakja volt az aradi iparos világnak.

— A sikkasztó felesége. Fővárosi tudósítónk telefonálja: Az erzsébetfalvai sikkasztás ügyében ma Felsőöregben lerartóztatták Kollár Györgynek, a megszökött pénztárosnak feleségét, mert az a gyanú, hogy az asszony is tudott férje sikkasztásáról.

— Leégett butorraktár. Ma délután két órakor Róth Izidor Asztalos Sándor uca 5. szám alatti butorraktárában, eddig még ki nem derített okból, tűz keletkezett. A tűzoltóság sikeresen a tüzet lokalizálni, még mielőtt az üzlethelyiségbe áthúzódott volna. A rendőrség megindította a vizsgálatot, mert a helyiségben a megengedettnél nagyobb mennyiségű tűzveszélyes brunolint talált. A raktárban lévő butorok és butoraszövetek elpusztultak.

— A nagyváradi tél. A kalendárium, az kalendárium és ami abban nyomtatva van, az az igazság. Ezek a százötven éves komáromi és a kétszáz éves löcsei kalendárium bevezető sorai. Mikor még az egyetlen szépirodalmi nyomtatvány a száz esztendősi jóvendőmondónak böles tanácsa alakjában foglalt helyet mindeu művelt magyar család asztalán, a nagyapó a kalendárium és a biblia igazságaira oktatta a térdén ringó unokáját. A naptár volt a legfelsőbb fórum, mignem a természet szépséges járása megcsufolta a kalendáriumat is. Látni való, hogy a telet meg a tavaszt az idő szabja meg minden naptárbeli cirkli ellenére is. A múlt héten nyár volt, tegnap pedig Bécsben havazott. Tehát tél van, noha elmúlt március 21-ike. Mint azonban Nagyváradról telefonálják, Biharország fővárosában nincs így. Ott hiába disziti hó a bihari hegyek tetejét, az iskolákban a fiatalság didereg, mert a gazdasági tanácsnoknak március 15-ike után megszűnt a tél. A nagyváradi iskolaszék ma tartott ülésén az igazgatók prémios bundákba téli keztyükbe öltözve tettek jelentést arról, hogy a gazdasági hivatal nem küld fát az iskolába.

— Október 15-én kezdődik és március 15-én véget ér a tél — mondja a tanácsnok. Az iskolaszéki tagok szíve jégpáncóllal szokott övezve lenni, mikor iskolai kiadásokról hallanak. Ennyi ridegség és hidegség láttára azonban a nagyváradi városatyák természeti csodát műveltek. Elhatározták, hogy az iskolaszéki elnök személyesen utaljon ki fát a tantermek fűtésére.

— Az „aradi nagykereskedő“ tolvaj fia? A debreceni rendőrség ma reggel táviratilag arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy onnan egy Weisz Gyula nevű aradi fiatal ember nagyobb lopás elkövetése után megszökött. A jelentés szerint egy szállóban történt a lopás. Tegnap este egy szobában tértek nyugalomra Littauer Alter nevű egyén és az állítólagos Weisz Gyula, aki míg szobátársa aludt, ennek vánkosa alól ellopta 1450 korona papírpénzt tartalmazó pénztárcáját. A tolvaj a debreceni rendőrség nyomozása szerint reggel öt órakor induló vonattal Erőműfalva felé megszökött. Ott hagyta a szálló ruhakosarát, melyben két öltönyt, fehérneműt és az aradi Meisl és Adler cégtől vásárolt gallérokat találtak. Az aradi rendőrség megállapította, hogy Weisz Gyula hazudott, mikor Debrecenben aradi nagykereskedő fiának mondotta magát és ismerőseinek azt állította, hogy az ottani 39. gyalogezredhez vonul be fegyvergyakorlatra. Ezenben az igaz, hogy a tolvaj ott is árnvet használt, épen úgy mint Temesvárott. Ez utóbbi városban március 14-én szintén követett el lopást és a ruhakosárban talált öltönyt Grósz Lipót temesvári lakos tulajdonát alkotják. Temesváron Szekeres néven tartózkodott. Időközben Aradon is volt, de az még nincs megállapítva, vajjon itt követett-e el bűncselekményt. A rendőrség ma reggel Kaposvárról is kapott megkeresést egy Weisz Gyula nevű tolvaj letartóztatása ügyében.

— Mikor az asszony feltékeny. Budapestről írják: A Bakács-utca első számú háza előtt sétált Nagy Sándor 36 éves rubatisztító Grósz Salamonnéval. A séta teljesen ártatlannak lett volna tekinthető, ha nem késő éjszaka történt volna. Így azonban Nagyné, aki különben is gyanakodó természetű, gyanusnak találta, hogy egy idegen asszony sétál az ő urával és a sétálókat megleste, megátadta és megpofozta. Alaposan megpofozta. Nagy a pofozást rövid ideig tűrte csak, azután kirántotta revolverét és rálőtt a feleségére. A lövésre mind a két asszony elájult és Nagy, aki nem tudta, melyiket lötte agyon a kettő között, elszaladt és talán még most is szalad, mert eddig feltalálható nem volt. A lövés azonban nem talált, az asszonyok bekerültek a főkapitányságra, ahonnan kihallgatás után elbocsátották őket. Nagyot keresik.

— Szabadon bocsátott gyilkosok. Ujaradról jelentik, hogy a Lipován-terestvéreket, akik Milos főnlaki bírót megölték, az ujaradi járásbíróóság szabadon bocsátotta. Kiderült, hogy ártatlan állapotban követték el a gyilkosságot.

— Lezuhant léghajó. Ma irtunk arról, hogy egész sereg német léghajó kalandozott a napokban Magyarországon. Most azt írják Békéscsabáról, hogy egy ilyen léghajó lezuhant. Hétfőn délelőtt a Trautmannsdorf-ujpusztai lakosok hatalmas léggömböt láttak, amely északnyugat felé rohamosan közeledett és fokozatosan szállt lefelé. A léggömbhöz erősített csolnakban ülők cédulákat röptettek lefelé, de a pusztja egyszerű parasztnépe nem tudta elgondolni, mi lehet rájuk írva, mert bizony azokon német volt a betű. Ennek dacára Kovács Károly és kilenc társa ösztönszerűen érezték, hogy a légi utasok bajban vannak és segítségre van szükségük. Szaladtak tehát oda, ahol a léghajót gondolták lezuhanni. A léghajó mintegy tíz méternyi magasságból le is zuhant és a hatalmas gömb egészen maga alá temette az utasokat. Kovácsék nagy erővel láttak a ballon eltávolításához, ami sikerült is nekik. Öt német utasült a csolnakban, akik nagy hálálkodva köszönték meg a segítséget. Beszélni persze nem tudtak a magyarokkal. A lezuhanást látta Polyák Pal, a pálmateri Károlyi-uradalom intézője is. Azonnal három igaz fogattal jelent meg a németek segítségére a helyszínén, akik szerencsére csak könnyebb természetű horzsolásokat és zuzódásokat szenvedtek a fejen, arcon és karokon. A beszélgetés során elmondták, hogy vasárnap 26 léghajó szállott fel Drazdából, melyek közül ötöt Magyarország felé sodort a légáramlat. A fenn dühöngő vihar miatt a ballon gázának nagy része elillant és ez okozta a lassu lezuhanást. A németek ebédén Polyák vendégszerető házában voltak, akinek nem győztek eléggé hálálkodni. Kovács és társai 10 koronát és a velük levő rengeteg sok élelmiszert kapák az utasoktól.

— Új női zenekar Aradon. Az aradi közönségnek régi óhaja, egy művészi színvonalon álló női zenekar. Ezt a hiányt véli pótolni Nagy Lajos, a Vadászkiút étterem- és sörcsarnok tulajdonosa, amidőn vendéglőjében való szereplésre szerződtette Földesi Szeréna országos hírnévű budapesti női zenekart, amely már a közeli napokban megkezdí működését.

— Ertesítés. A gyászoló közönség szíves figyelmébe ajánlok legmodernebb típusban síremlékeket, melyeket személyesen készítek és a legnagyobb gyárosoktól szerzek be a szokot raktáron tartom dusan felszerelve nagy választékban. Tervezéseket művészi kivitelben és költségvetést díjtalanul készítek el. Legelőnyösebb beszerzési forrás. Minden munkámért és anyagért szavatolok Vidékre is készséggel azonnal szállítok. Tisztelettel Menzath József, József főherceg-ut 11. (Evangélikus templommal szemben.) 1406

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Málnás-crém, szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi „Máv.-Dalegyelet“ április hó 2-án, — évi közgyűlése alkalmából — este 8 órakor a Novotny-féle „Gambrius“-vendéglőben pártoló tagjai tiszteletére dalestélyt rendez. Belépti díj nincs.

A dalestély műsora: 1. a) Szablóczky J.: Jelige: „Szép hazánkért élünk, halunk; Róla szengjen első dalunk.“ b) Thern Károly: Dalünnepen. — 2. Humoros felolvasás. Tartja: Vass István dr. — 3. Wagensommer János: a) Sörgul már a...; b) Esteledik a határon...; c) Hadd tudja meg ez a világ... — 4. a) Festetich Leó gróf: Árvalányhaj; b) Hoppe Rezső: A reményhez. — 5. Palotássy János: Bordial.

(*) Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete aradi körének választmánya április hó 2-án, szombaton délután 6 órakor az Aradvárosi Társaskör olvasó termében rendes ülést tart. Tárgysorozata a következő: Előki jelentés. Az állami alkalmazottak utazási és átköltözködési illetményeire vonatkozó szabályzat tervezete. A tagsági díjak befizetésére vonatkozó tapasztalatok előterjesztése. A kolozsvári kongresszus határozatainak érdekében való állásfoglalás. A közgyűlés idejének meghatározása. Pénztáros jelentés. Iadványok. Egyéb ügyek.

(*) Az „Aradi I-ső Jótékonycélú Nagy Bercesnyei Társaság“ április hó 3-án délután 5 órakor választmányi gyűlést tart a Thököly Imre-utca 12. számú házban.

TARKASÁGOK.

★

(Az érdekházasság.) Egy aradi dúsgazdag ur leánya, aki nemrég ment férjhez s akivel tekintélyes summát adott a papája, sirva panaszkodott az apjának:

— Nem tudom kitartani az urammal.

— Hát mi baj? — kérdezte kétségbeesetten az apja.

— Ugy bánik velem, hogy csak éppen meg nem ver, — panaszkolta a fiatal asszony.

A gazdag papa felkereste a kedves vejét és szigorú hangon szólt:

— Hallom, hogy rosszul éltek.

— Dehogy, — mentegétdőzött a férj.

— Az apa haragosan mondta:

— De igen; tudom, hogy olyan komiszul bánsz a leánnyommal, miutha legalább is szerelemből vettél volna el.

(Debrecen és Páris.) Egy öregedő aradi ur most Párisba készül. Nem üzleti ügyben, hanem mulatni akar a franciák vidám fővárosában. Az utazásról már régóta regél ismerőseinek.

— Jaj, de kitűnően fogok mulatni, — hirdeti örömmel.

— És a feleségedet is magaddal viszed? — kérdezte tőle egyik barátja.

— A feleségemet? — szól emez. — Megbolondultál? Ez olyan, mintha egy Debrecenbe készülő embertől azt kérdeznék, hogy vissz-e magával kolbászt is?

(A jóévtágyu bohém.) Az aradi színtársulat egyik tagjának pompás évtágya van. Híres arról, hogy a hizott rostélyos mellé garnirungnak libapróléket szokott rendelni. Ezt a bohém embert a napokban meghívta egyik gazdag, agglegény barátja, aki valóságos lakomát rendezett a számára.

A bohém olyan nagy buzgalommal evett, hogy szinte beleizzadt.

— Egyél hát öregem, — biztatta a gazdag barát a színészt.

— Hát eszem, eszem — felelte ez és gyorsan behabzsolt egy nagy darab pecsenyét.

— Hát egyél, — szól rá ismét az agglegény.

— Nem látod, hogy eszem?

— Dehogy eszel. Nem eszel te, hanem — falsz.

(A csomó.) Egy öreg szórakozott tanártól szól ez a történet. A professzor ur olyan szórakozott, hogy mindig csomót köt a zsebkendőjére, ha nem akar valamit elfelejteni. A napokban ezt mondta egyik tanítványának:

— Fiam, holnap eljössz hozzám. Fontos dologom van veled.

És ekkor a tanár ur csomót kötött a zsebkendőjére. Másnap pentesen beállított a diák.

— Itt vagyok, tanár ur.

— Mit akarsz? Ki vagy te? — szól az öreg szórakozottan.

A fiu meaoiyogva felelt:

— Én vagyok az a csomó, amit a tanár ur tegnap a zsebkendőjére kötött.

VÁROS ÉS MEGYE

Elutasított felebbezés. Arad város törvényhatósági bizottsági közgyűlése öt telket vásárolt meg a város különböző részein az építendő állami ovódák részére. A belügyminiszter ma érkezett leiratával a telekvételt jóváhagyta és a közgyűlési határozat ellen beadott felebbezést elutasította.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uj rend az aradi törvényszéken. Megirtuk, hogy az igazságügyminiszter rendelete következtében a hivatalos órák az aradi törvényszéken a holnapi naptól egyhuzamban reggel nyolctól délután háromig tartanak. A törvényszéknél e miatt a kezelőhivatalok hivatalos óráira, az értesítés adásra és a beadványok elfogadására nézve a következő új rend lép életbe:

1. A kezelő hivataloknak a hivatalos órái november 1-től április 30 ig terjedő időszakban hétköznapon délelőtti 9 órától 12 óráig, továbbá a május 1-től október 31-ig terjedő időszakban hétköznapon délelőtti 7 órától délutáni 2 óráig s vasárnapon és ünnepnapon délelőtti 9 órától 12 óráig tartanak.

2. A telekkönyvi hivatal (telekkönyvtár) továbbá a polgári iktató, bünygyi iktató és telekkönyvi iktató hivatalok köznapon 9 órától 1 óráig s vasárnapon és ünnepnapon 9 órától 11 óráig állanak nyitva a felek részére.

3. A polgári felebbezési tanács jegyzői irodájában, továbbá a polgári kiadó, bünygyi kiadó és telekkönyvi kiadóhivatalokban, valamint a polgári irattárban, bünygyi irattárban és telekkönyvi irattárban s végül a cégjegyzékek vezetésével és a cégokmánytár őrzésével megbízott kezelő irodájában a felek értesítést nyerhetnek köznapon 9 órától 11 óráig míg ezekben a hivatalokban vasárnapon és ünnepnapon csak kivételesen a törvényszék elnökének esetenként kikérendő külön engedélye alapján nyerhetnek a felek értesítést.

4. A törvényszékhez címzett beadványokat a polgári felebbezési tanács gyűjőszekrényébe is lehet tenni, amely köznapon délutáni 1 órakor s vasárnapon és ünnepnapon délelőtti 11 órakor fog kiürítetténi.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Összes vidéki tudósítónk figyelmét felhívjuk a most folyó politikai mozgalmakra. Szigorú kötelességüké tesszük, hogy a kerületükben vagy a községükben történő mindennemű politikai eseményről azonnal, lehetőleg telefonon értesítsenek bennünket, a szerkesztőség hivatalos órái alatt (délután 3-tól 7 óráig.)

Iskolás leány. Tudunkkal nem létezik ilyen jegyzék.

Törődök. Nagyon rossz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktöze.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 31.

Készárú: Kínálat, vételkedv tartózkodó, szilárd, üzletellen. Amerika ¼-el olcsóbb.

Aszrak 50 kilónkénti számitva:

	Dell sárlat	2 órai sárlat
Tengeri 1910. májusra	6.14—6.15	6.12—6.13
Buza 1910. áprilisra	13.52—13.53	13.56—13.57
Zab 1910. áprilisra	7.13—7.19	7.28—7.29
Rozs 1910. áprilisra	8.60—8.61	8.57—8.58
Buza 1910. októberre	11.28—11.29	11.27—11.28
Buza 1910. májusra	13.20—13.51	13.55—13.56
Rozs 1910. októberre	8.49—8.50	8.49—8.50

Zárul 5 órakor.

Oszták hitelrészvény	685.50
Magyar hitelrészvény	828.50
Közúti vasut	713.50

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pénteken, 1910. évi április hó 1-én:

B: bórlet.

B: bórlet.

Luxemburg grófja.

Operetta 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Róbert Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzette: Lehár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Reneó	Beregi S.	Mencsikoff	Nagyiván I.
Basilovics	Polgár S.	Parlovics	Gerő János.
Kokozov Stára	Benkóné.	Pélegrin	Belinszky.
Brissard	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Didier Angella	Wlassák V.	Boulanger	Szabó L.
Vermont	Dióssy Nusi.	Lavigne	Vihary B.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. április 1-én, péntek:

1. Tyukszem és szerelem. Bohózat. — 2. A várur és a cigányleány. Életkép. — 3. A tábornok ur mulat. Komikus. — 4. Egy jelenet a francia forradalomból. Dráma. — 5. A szerelmes inas. Humoros. — 6. Cleopatra. Históriai dráma. — 7. Pifke, mint Don Juan. Kacagtató. — 8. Lueger temetése. Szenzációs látványosság, először Aradon kerül bemutatásra.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 6 OMI., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTÉR.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a szeretett, jó férj, illetve édes apa, nagyapa, vő, sógor, rokon és jóbarát

Kontós Jánosnak,

f. é. március hó 31-én reggel 6 órakor, életének 49-ik és boldog házasságuk 10-ik évében rövid szenvedés után jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai április hó 1-én d. u. 3 órakor fognak Kaszautca 14. számú házban a róm. kat. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért április hó 8-án d. e. 9 órakor fog a főt. minorita atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

A dalt legyen emléke!

Arad, 1910. március hó 31-én.

Özv. Kontós Jánosné szül. Páger Rozália özvegye. Rettinger Antalné szül. Kontós Irma, Kontós Hajnalka, Kontós Margit, Kontós Erzsébet, Kontós Pál, Kontós Magda, Kontós Lenke gyermekeit. Rettinger Antal veje. Rettinger Annuska unokája. Páger József és neje szül. Páger Katalin apósa és anyósa. Kontós Katalin nővére. Özv. Kontós Katalin nagynénje. Kontós Éva, Kontós Károly unokahuga és öcsöce. Páger József és neje szül. Haszler Róza, Páger Sándor, Páger Margit sógornői és sógorai.

GONO
NE MENJEN
EL ESTE GONO
NELKÜL

„GONO”
krém előzetes használata a legbiztosabb védő elme nyújtja FÉRFIÁRANK ÉS NŐKNEK az összes megbetegedések ellen.
HASZNALATA TISZTA. EGYSZERŰ ÉS KELLEMEZ.
Eredeti tubus 30 használatra elegendő (utasítással) ... 2 korona.
5 kis tubus dobozban, 50 használatra elegendő (utasítással) ... 3 korona.
Postán diszkrét csomagolásban a pénz előzetes beküldése vagy utánvétellel küldeték. 6803
Kapható Aradon: Hajós Árpád, Guteri Földes Kelemen gyógyszerárban és Vojtek és Weisz drogeriájában, valamint minden gyógyszerár és drogeriában.
GONO-MŰVEK vezérképviselete
Budapest, Szendy-utca 90. szám.

VILÁGHIRŰ
BRÜNNI SZÖVETEK
GYÁRI ÁRAKON.
ETZLER ÉS DOSTAL BRÜNN
KIVÁLÓN ELŐNYÖS BESZERZÉSI FORRÁS.
MORVA TANÁCSGYESÉGEK ÉS AZ ÁLLAMI
SZÁMVELESI EGYSÉGEK SZÁMVELESI
MUNKÁI MEGTÉRÍTÉS VÉGELT BÉRMENTVE.

6792

1030—1910.

Hirdetmény.

Felhívjuk gazdasági cselédek tartó munkaadókat, hogy az összeírás befejezte után szolgálatba fogadott új cselédek a szolgálatba lépés napjától számított 15 nap alatt a cselédkönyv bemutatása mellett a városi adóhivatalnál annál is inkább bejelentsek, mert baleset esetén csak oly segéd k után tarthatnak igényt a munkaadók a 8 §-ban biztosított segélyre, a kik szabályszerűen bejelentvén, a vonatkozó lajstromban előfordulnak. Miről az érdekelt munkaadókat azzal értesítjük, hogy minden egyes gazdasági cseléd után évenként előre fizetendő 120 filléres hozzájárulási díjat a városi pénztárnál haladéktalanul befizessék, mert a segélypénztár csak akkor köteles a munkaadónak e címen felszámítható költségeket megtéríteni, ha az a cseléd, kit baleset ért, az összeírás lajstromban felvettett s utána a díj esedékességekor, vagy a baleset előtt legalább 80 nappal tényleg befizetve lett.

Arad, 1910. január hó 21.

A városi tanács.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

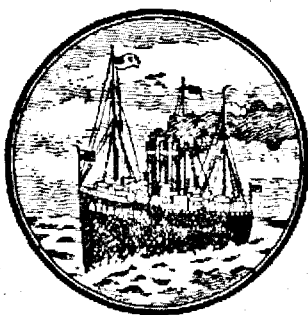
LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám. Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

Legújabb rendszerű villanyüzemű kávépörkölő.

Székfűtés házhoz és vidékre.

MA

tudja már mindenki,
 hogy állandóan
 friss pörkölésű

fűszer és
 petroleum
 károszagá-
 tól mentes

KÁVÉ, TEA és RUM

csak az

951

Atlantika kávé- és teabehozatalnál
 Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

VÁROSI ÉS MEGYEI TELEFON 609. SZ.

VÁROSI ÉS MEGYEI TELEFON 609. SZ.

Szakszerű, példásan tiszta kezelés.

Telefon megrendelések pontosan eszékölteknek.

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák

és **VALÓDI**
ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrassy-tér 14.

5772—1910.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi mi-
 nister 500/III—3/1910. számú ren-
 delete alapján közhírré tesszük,
 hogy a Németbirodalommal 1905.
 évi január hó 25-én kötött és 1906.
 évi március hó 1-től számitandó
 hatályljal a törvényhozás további
 intézkedéséig életbe léptetett ál-
 lategészségügyi egyezmény foly-
 tatólag érvényben marad.

Az erre vona közö földművelés-
 ügyi rendelkezések, valamint a
 fentjelzett egyezmény egész terje-
 delmében az „állategészségügyi
 Értesítő” 1000 számában vannak
 közzétéve, mely nyomtatvány az
 érdeklődőknek portómentesen meg
 fog küldetni, ha eziránt a m. kir.
 földművelésügyi miniszterium III/3.
 ügyosztályához címzett levélben
 vagy levelezőlapon fordul és pon-
 tos címét közli.

Arad, 1910. évi március hó 19.
 A városi tanács.

LEGNAGYOBB ÉLVEZET

I csésze finom tea.

TEA ÉS

RUM

hirneves minőségeinket
 becses figyelmébe ajánljuk.

Legolcsóbb árak.

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

ARADON.

ARADON.

Tégla kapható

alulirotnál, valamint
 újonnan építendő

háza kölcsön is.

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 1565

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

wwwwww

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomoblok és cséplőgépek, benzinhordozó cséplőkész-
 letek, magánjáró gőzgépek, szálmakazetozók, löhere-
 cséplők, tisztító-roboták, konkolyozók, kaszálógépek,
 marokrakó- és kéveköttő-aratógépek, szénagyűjtők,
 széna- és szalmasajtók, boronák, sorvetőgépek,
 Planet jr. kapálók, kukorica-morzsolók, szecaka-
 vágók, répavágók, darálók, órlómalmok, egye-
 temes aczélekák, 2- és 3-vasu ekék és
 minden egyéb mezőgazdasági gépek.

6938

Képviselet és raktár; Magyar Ferenc urnát, Arad.

Bámulatos olcsó árak!

Szenzáció!

Bámulatos olcsó árak!

Értesítés. A Boros Báni tér 20/a sz. a., LAENDLER-palotában megnyílt egy alkalmi

1513

karlsbadi **porcellán edény kereskedés**

hol mindenki szükségletét féláron fedezheti csak rövid ideig! — Eladás nagyban és kicsinyben darab és kilószámra. — Vendéglősöknek különösen figyelembe ajánlva.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A kinek

ismeretség híján,

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
szongorát,
vort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

mindeneket vétel vagy bérbevitel cél-
jából keresel;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értesít, ha az

"ARADI KÖZLÖNY"

kis hirdetés

rovatát használja.

Elegánsan tutorozott

utcai szoba külön bejárattal azon-
nal kiadó. Óvár-utca 7. 1577

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos
vizvezeték szerelő.

Javitások 161

olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

500 korona

óvadékkal pénzbeszedői vagy más
bizalmi állást keresek. Arad és
környékén teljes ismeretséggel bi-
rok. Cim a kiadóhivatalban. 1551

Jóforgalmu

fűszerüzlet és vendéglő tekepálya-
val jutányosan eladó. Cim a ki-
adóban. 1555

Egy szép tiszta

különbejárattal butorozott szoba
esetleg teljes ellátással 1 vagy 2
fiatal embernek József főherceg-ut
1., a városházával szemben kiadó.
Bővebbet a házmesternél. 1451

Keresek

jó karban levő használt Wertheim-
pénzszekrényt. Cim a kiadóhiva-
talanban. 1562

Legujabb termésű

dió kapható mm.-ként Stengel De-
zsónél, Boros Beni-tér 15. 1476

Saját termésű

kitűnő minőségű gyoroki boraimat
palackokban, új bor literje 28 kr.,
6-bor 1906. évi 40 kr 1908. évi
84 kr-ért árusítom. Polyák Lajos,
Teleky-utca 14. 1072

10 perccel

a vonat érkezése után házhoz szál-
litjuk az összes fővárosi napilapo-
kat havonként vagy negyedéven-
kénti előfizetésre, valamint szá-
monként is. Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedése Arad, Andrásy-tér 16.
671

Keresek

egy száraz raktárt májustól no-
vemberig, mely alkalmas butorok
elhelyezésére. Ajánlatokat „butor“
jellegével a kiadóhivatal továbbít.

Modern

földszinti v. első eme-
leti uri lakás kerestetik
a főtéren vagy annak
közvetlen közelében. A
lakás 5 szép szoba, elő-
szoba, fürdőszoba és
megfelelő mellékhelyi-
ségekből állhat. Ajánla-
tokat lakás jellegével a
kiadóhivatal továbbít.
467

Különbejárattal

modernül butorozott szobát kere-
sek belvárosban lehetőleg fürdő-
szoba használattal. Cim a kiadó-
hivatalban.

Keresek

május elsejétől november elsejéig
egy 2 szobás lakást. Ajánlatokat
„2 szoba“ jellegével a kiadóhivatal
továbbít.

Egy jó karban levő

himzett szongora terítő jutányosan
eladó. Cim a kiadóban.

Végre megjelentek

Dóczy, Fráter és Balázs nótás-
könyvei, melyek együttesen, tok-
ban 5, külön 2 koronájával kapha-
tók. A magyar dalköltészet e
több, mint 100 koronát érő gyön-
gyei csak rövid ideig lesznek ez
olcsó kiadásban forgalomban. Ron-
gált dobozu levélpapírok minden el-
fogadható árban kaphatók. Vidékre
pontos kiszolgálás. — Kerpel Izsó
könyvkereskedése, Aradon. 525Tisztelet el értesitem a n.
é. közönséget és vidéki ösme-
rőseimet, hogy Aradon a**Motor**

kávéházat átvetttem.

Szives pártfogást kér, tisztelettel

Kertész Gábor

kávés. 1566

Uj Szt.-Anna község

tulajdonát képező 6 drb. jó kar-
ban lévő kiselejtezett

kan disznó

április 5-én d. e. 10 órakor
a község házában nyilvános
árverésen eladatik. 1567

Ujszentanna, március 31.

Előjáróság.

Könyvkötészetünkbe

egy ügyes fi-
tanulónak

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

159—1910. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Aulich Lajos és Lipót,
Kossuth, Dessewffy és Nagy Sándor utcákban létesítendő Schone rend-
szerű csatornák készítése iránt f. évi április hó 18-án d. e. 10 órakor
versenyárgyalást tart a 2639,2640—136/1910. sz. közgyűlési határozat
alapján az aradi városháza földszinti tanácstermében.1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, ki
ipara gyakorlására engedélyvel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő
munkákat teljesítésére hatósági engedélyvel nem bírnak, kötelesek
ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesi-
tését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város
közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbiz-
hatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával ig-
azolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeg-
gel ellátva a fenti nap d. e. 10 órájáig nyújtandók be. Az elkészített
vagy szabálytalan ajánlatokat nem vesszük figyelembe.3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kapha-
tók, miután az egységárak és végösszegek pontos beírása és a vég-
eredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adan-
dók be.4. Az ajánlatokhoz 5% bánompénznek a városi pénztárban való le-
tételét igazoló nyugta csatolandó.5. A munkálatokhoz kizárólag hazai anyag használható és honi
munkások alkalmazhatók. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki
hivatal közgei ellenőrzésének veti magát alá.6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10%
biztosítékra kiegészíteni.7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az
ajánlott árakra tekintet nélkül, szabadon válasszunk.8. Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettség-
ben maradnak.9. Ha vállalkozó a munka feltételeknek részben, vagy egészben
eleget nem tenne: jogunk van őt a vállalatától minden további beavat-
kozás nélkül elmozdítani és a munkát kárára és veszélyére másnak
kiadni.10. Amennyiben többen együttesen tesznek ajánlatot: már az
ajánlatban megnevezendő azon egyén, a ki a munkálatokat vezetni
fogja a társai nevében s a kit felnataalmaznak, hogy a munkálatokra
vonatkozó rendeleteket és utasításokat átvegye s a folyósított járan-
dóságokat felveheti. Nyilatkozat teendő arra is, hogy az ajánlat tekin-
tetében az ajánlattevők egyetemlegesen felelősek.11. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy aján-
lattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.12. A versenyárgyalás a fennjelölt napon és időpontban az
ajánlatok felbontásával veszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál
az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.13. Az ajánlatok felett Arad sz. kir. város törvényhatósági bi-
zottsága dönt.14. Táviratilag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszük, nem-
különböző pótajánlatokat.

Arad, 1910. március hó 21-én.

A gazdasági szék.